

67. évf., 2013. I. 24., ára 50 dinár

3

Jó Pajtás



MATHIAS REX

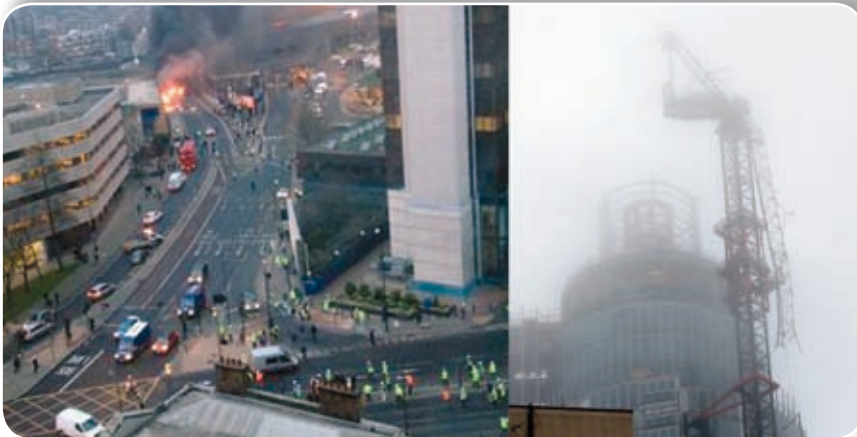
Szokatlan baleset

Darunak ütközött és lezuhant egy helikopter Londonban

A baleset – amelyhez hasonló Londonban még nem fordult elő – a Temze déli partján, a város egyik legforgalmasabb negyedében történt, a reggeli csúcsg forgalom idején. A helikopter Vauxhall városrész főútvonalára, a zsúfolt Wandsworth Roadra zuhant és felrobbant. A szerencsétlenségben a londoni rendőrség szerda délelőtti végleges adatai szerint ketten életüket veszítették, kilencen megsérültek.

Az egyik halott az Agusta Westland AW109 típusú, nyolcszemélyes helikopter pilótája, aki egyedül tartózkodott a fedél-

zeten, a másik áldozat egy járókelő, akire rázuhantak a roncsok. A daru egy épülő felhőkarcoló oldalára volt erősítve. Elkészülte után a 181 méteresre tervezett épület lesz Nagy-Britannia legmagasabb lakóingatlana. Az építkezésen dolgozók elmondása szerint a darukezelő szerda reggel késve érkezett a munkába, és valószínűleg ez mentette meg az életét, mivel a baleset pillanatában már az irányító kabinban kellett volna tartózkodnia. A daru nem dőlt össze, de felső részének jelentős méretű darabjai a helikopter roncsaival együtt az utcára zuhantak.



Ennek a darunak ütközött neki a helikopter



A tartományi sport és ifjúsági titkárság decemberben megjutalmazta az elmúlt tanév legsikeresebb tehetséges diákjait. A hazai és külföldi megmérettetéseken tudományos, technikai, művészeti ágazatokban, illetve a sport terén elért eredményeikért az általános iskolai tanulók és középiskolások között 31 díjat, 12 különleges díjat osztottak ki, valamint 40-en részesültek elismerésben. A díjazottak pénz- és könyvjutalomat kaptak. Képzőművésztől a díjazottak között volt a szabadkai EmArt Műhely oszlopos tagja, Rác Gyöngyi is.

EMI

Taroltak a csantavérik a fizika-kémia versenyen

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete a GENIUS – a tehetséges diákokért mozgalom keretében 2013. január 10-én tizenkettedik alkalommal rendezte meg a hagyományos Kovács Sztrikó Zoltán Általános Iskolai Diákversenyt a magyarkanizsai Jovan Jovanović Zmaj Általános Iskolában. A verseny legfőbb célja a tehetségek felkutatása és a tehetségnevelés támogatása.

Mindenkinek ismernie kell a kémiai anyagokat, már csak azért is, hogy okosabb vásárló, fogyasztó legyen, és óvja környezetét. Nagy szerep hárul a tanárookra, akiknek feladata a diákok figyelmének felkeltése a természettudományok iránt, és, hogy egy életre szóló útravalót adjanak számukra. A mentorok már egy nagy lépést tettek ennek megvalósítása érdekében, hiszen időt és energiát nem sajnálva lelkiismeretesen felkészítették a gyerekeket erre a versenyre.

A tanulók a fizika, a kémia és az interdiszciplináris témakörben megírt kísérleti jellegű szakmunkáikat három példányban küldhették be, kísérleteiket, vizsgálati módszereiket pedig a szakbizottságok előtt mutatták be. A csantavéri Hunyadi János iskola növendékei minden kategóriában remekeltek, és megérdemelten érték el a legkiválóbb eredményeket. A győztes diákok: Szabó Alisza és Kabai Benjamin (I. hely – 6. osztály, fizika), Juhász Rebeka és Pletikoszity Dávid (I. hely – 7. osztály, fizika), Ander Patrícia és Gregus Áron (I. hely – 8. osztály, fizika), Babić Ivett és Pejnovac Máté (I. hely – 7. osztály, kémia), Szeles Enikő és Ali Arsen (I. hely – 8. osztály, kémia). Felkészítő tanáraik Hatala Zoltán és Rózsa Zsombor.

Az egész falu büszke a tehetségekre, hiszen az eredmények hátterében komoly munka áll a tanulók és tanáraik részéről egyaránt.



Hatala Zoltán és tanítványai



Rózsa Zsombor és tanítványai

Bibliojátékok az óbecsei Népkönyvtárban

Hangulatos játékok, vetélkedőt szerveztek az óbecsei Népkönyvtár dísztermében a könyvtárosok az ötödikesek, hatodikosok, valamint a hetedikesek és nyolcadikosok részére. Nagy volt a tét: A győztes csapatok a Zserbo cukrászdában ehettek sütit!

A Samu Mihály, a Petőfi Sándor a Sever Durkić és a Zdravko Gložanski iskola tanulói versenyeztek. A vetélkedőt Toll Irén könyvtáros vezette.

Négyen alkottak egy-egy csapatot. Az ötödikesek, hatodikosok kategóriájában a Nebulók, a Pingvinek, a Szélördög, Dream Team, a hetedikesek, nyolcadikosok csoportjában pedig a Garaboncok, a Flamingó, a Kárókatonák és a Best Team nevű csapatok vetélkedtek, közösen írtak fogalmazást...

Hogy miről? Egy egérről! Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy egérke, aki a könyvtárban lakott – kezdetű mesét kellett befejez-

ni...

Míg az egyik korcsoport írta a fogalmazást, a másik játszott.

A játék a szavakkal tetszett mindenkinek, körbeállva dobálták egymásnak a macit, közben meg kellett mondani a megfelelő szót. Az ügyességi verseny is tetszett a gyerekeknek... Az ország, város, növény, állat, tárgy, ige, melléknév, író neve játékot biztos ti is ismeritek... Igaz, egyesek az igét gyakran összetévesztették a főnévi igenévvel, de ott voltak a magyar tanárnők is...

Elkészültek a fogalmazások az egérről. Az egerekről, akik a fészüküket a könyvtárban az új könyvekből készítették. Persze haragudtak is az emberek rájuk, meg is fogták őket, más helyet készítettek nekik. De, hogy meddig maradhattak ott? Ha egy macska be nem tévedt volna, az egerek még ma is vígan élnének a könyvtárban.

A Garaboncok, a Flamingó, a Kárókatonák

és a Best Team csapatoknak a szivárvány, a mérges gomba, a könyvtár, az alagút, a hahota szavak segítségével kellett fogalmazást írniuk. A csapatok sorra fölolvasták a fogalmazásait, melyek erdei kirándulásról, kincskereséséről, szerelemről... szóltak. Az alkotásokat a zsűri, Boldizsár Anna és Fercsik Kiss Piroska bírálta el.

Végezetül Radojević Magdolna könyvtáros összegezte a csapatok pontjait.

Minden tanuló köszönőlevelet kapott. De kik mehettek a Zserbóba a tanárnőjükkel? A Flamingó csapat (Horvát Evelin, Acsai Ákos, Horvát Lenke, Ágoston Manon Alexa), a Sever Durkić iskola tanulói, Zapletán Erika magyartanárnökkel, meg a Dream Team, a Zdravko Gložanski iskola csapata (Rajslji Dániel, Tóth Krisztián, Szerda Mária Réka, Sándor Andrea), Horvát Regina magyartanárnökkel.

Gratulálunk a győztes csapatoknak!



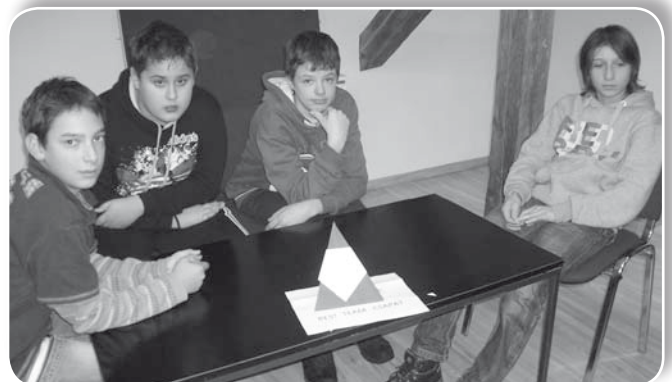
Készül a fogalmazás



A csoportjáték



A Dream Team, a győztes csapat



A Best Team csapat



A második díjas fogalmazás



A Flamingó, a másik győztes csapat

Himnusz és Budapest



Az elmúlt év utolsó hetei számára a Himnuszról szóltak, s talán el sem hiszi, ha valaki azt mondja neki, hogy a mindennapjait a megmérettetés után is át- meg átszövik majd Kölcsey Ferenc sorai. Flórián ugyanis tavaly december 1-jén az Észak-bácskai Magyar Pedagógusok Egyesülete által tizenharmadik alkalommal megszervezett Himnusz és Szózat szavalóversenyen első helyezést ért el. Ennek köszönhetően pedig egy jutalomtut nyert Budapestre, melyre a felkészítő tanára is vele tartott. Sőt felkérték, hogy január 22-én, a magyar kultúra napján a Petőfi Irodalmi Múzeumban újra mondja el Kölcsey Himnuszát.

Flórián, a szabadkai Széchenyi István iskola nyolcadikos tanulója már szeptember végén megkezdte a felkészülést a szavaló-

versenyre, melyben **Szabó Eszter** magyar-tanár nő volt a segítségére.

– A felkészülés elég jól ment, a tanár nő rengeteget segített, versszakról versszakra haladtunk, és szinte soronként értelmeztük a verset. Igaz, az elején némelyik versszakkal nehezen boldogultam, de megpróbáltam át-élni a szavakat, és úgy érzem, a végén sikerült – emlékszik vissza Flórián azokra a hetekre.

– Legalább két hónapot kell foglalkozni egy verssel, hogy azt át lehessen érezni, hogy szívből jöjjenek a szavak – veszi át a szót a tanár nő. – A légzésben, a rekeszizom meglazításában, vagyis a technikai részletekben nem vagyok annyira járatos, csak az alapokat ismerem, inkább a szavak, sorok üzenetének értelmezésében tudtam többet segíteni Flóriának, de egyáltalán nem éreztem nehéznek a munkát, hiszen mindkét diák, akiket a versenyre kellett felkészítenem, jó „anyagoknak” bizonyult.

Flórián a versenyen nem nagyon izgult, hiszen gitárfellépései alatt megszokta már a közönség figyelmét. A versenyen is először gitározott, s csak azután állt ki szavalni, bár mint mondta, azért nem volt mindegy. Hallgatva a többiek szavalatát, néha azt érezte, van esélye helyezést elérni, máskor pedig megszeppenve figyelte versenytársait. Ő is és a tanár nő is abban reménykedtek, hogy Flóriának ítéljk legalább a különdíjat, az első helyezés azonban mindkettőjüket meglepte.

– Nyertem egy budapesti kirándulást, amire december 15-én került volna sor, de a rossz idő miatt elhalasztották 28-ra. Korán reggel indultunk Szabadkáról, és mivel a szegediek is bekapcsolódtak ebbe a szavalóversenybe, ők is csatlakoztak hozzánk. Már maga az odaút is izgalmasan telt, hiszen a saját korosztályommal utazhattam, akiket



hasznos dolgok érdekelnek, mint engem, sokat nevettünk, beszélgettünk, egyszóval nagyon jó volt. Voltunk a Szoborparkban meg a Hősök terén, elmentünk a Petőfi Irodalmi Múzeumba is, meg megnéztük a Művészetek Palotáját, az új Nemzeti Színházat, meg a régi színház bejáratát is, vagy mi is volt az... tanár nő, kérem...

– A régi Nemzeti homlokzatáról van szó, ami egy tóba van elsüllyesztve, de a felső része egy kicsit kiemelkedik a vízből, ami ábrázolja, hogy bár a régit lerombolták, itt az új, s hogy még mindig van Nemzeti Színházunk – magyarázza Szabó tanár nő. – Egyébként most a tóban nem volt víz, de így is szép látvány volt. A kirándulás nagyon jól sikerült, nem volt túlszűfolt a program, és mindenre jutott időnk, úgyhogy szerintem mindenki nagyon jól érezte magát. A fiatalok is, hiszen amikor csak lehetett, hagytuk őket egyedül felfedezni a környéket.

– Igen, és mindenfelé fényképezkedtünk, találkoztunk élő szoborral is, meg végignéztük az újévi vásárt is – veszi vissza a szót Flóri. – Valószínűleg pont alattunk mehetett a metró is, mert szabályos időközönként megremegett a föld. Először azt hittük, földrengés van, de aztán rájöttünk, hogy a metró lehet. Jó volt, én nagyon jól éreztem magam. Örülök, hogy megnyertem a szavalóversenyt, és hogy újra elutazhatok Budapestre. Szerintem, ha a magyar kultúra napján ismét ki kell állnom a közönség elé, ugyanúgy el tudom majd mondani a Himnuszát. Úgy érzem, életem végéig tudni és érteni fogom ezeket a sorokat...

Sztojánovity Livia



Fagyos tájak

A metszön süvítő, goromba északi szél ilyenkor általában szinte vízszintesen sodorja a sűrűn hulló hópihéket. Percek alatt fehérbe öltözik az erdő, hópaplan borítja a mezőket, hegyes sipkák ülnek a kerítések oszlopain, és egységesen fehérre változnak a falu piros cseréppel vagy szürke palával fedett háztetői. Alacsonyan tanyázik a hőmérő higanyszála, ráadásul az erős szél is fokozza hidegérzetünket, így elkél a meleg kabát, a kesztyű, a gyapjúsál, és hasznos lehet egy olyan sapka, amelynek leereszthető fülvédője van.



Fülesbagoly

Az erős széllal érkező sűrű havazás nem kedvez a megfigyelőnek. Az állatok elbújnak, keveset mozognak, és a távcső is hasznavehetetlenné válik a lencsékbe csapódó hópihéktől. Ennek ellenére ne maradjunk a négy fal között! Még akkor se tétlenkedjünk, ha előre tudjuk, hogy este alig lesz mit beírni a madárnaplóba. A hóviharban megtett túra megfelelő öltözék esetén ugyanis egyfajta egészséges erőpróbát jelent, emellett mindig akad látnivaló is.

A szél kergette varjak fekete serege versenyre kel a száguldó hópihékkal, a mezőn álló magányos fán gubbasztó egerészölyv kirtóan figyeli a mind fehérebbé váló legelőt maga alatt, míg kicsit távolabb bogáncsot kereső tengeliccsapat repül és tűnik el pillanatok alatt a fehér hófüggöny mögött.

Az első nagyobb havazás érezhető változásokot okoz az állatok életében. A baglyok, az ölyvek és az áttelelő vörös vércsék eddig bőségben éltek, a tarlókon, a legelőkön és a luccernaföldeken elegendő rágcsálót találtak, és könnyen meg is foghatták őket. A talajt beborító vastag hótakaró azonban megnehezíti a zsákmányszerzést, és kemény próba elé állítja őket. Különösen áll ez az az évi fiatalokra. Nem nehéz elképzelni, mit jelent a nagy havazás egy fiatal széncinege, fekete rigó vagy egerészölyv számára, hiszen táplálékszerzési stratégiájukat módosítaniuk kell. Késő ősszel vagy tél elején gyakran láthatunk avarban kutató fekete rigókat, széncinegákat. Aztán, amikor egy reggelre kelve eltűnik a rovarokat, pókokat és gilisztákat rejtő lombcsőnyeg, és hideg, fehér lepel borít be mindent, másutt kell táplálékot keresniük. Nem véletlen, hogy az első nagy havazás után szinte valamennyi fekete rigó az épületek közelébe, a kertekbe húzódik a parkokból. Ezt diktálják természetes ösztöneik, de ezt látják több telet megért társaiktól is. Őket követve repülnek oda, ahol több táplálékot remélhetnek. A természetbúvár egyik érdekes feladata lehet, hogy szemmel kövesse azokat a változásokat, amelyek egy rendszeresen bejárt és vizsgált terület, erdőrész vagy park életében következnek be a havazás után. Kissé didergős megfigyeléseknek nézünk elébe, de az eredmények érdekesek, megérik a vacogást és a fáradtságot.

A komoly tél első felében többnyire jég, fagy és havazás jelzi, hogy fordulóponthoz érkezünk, bár mindig akadnak olyan évek, amikor viszonylag enyhe a tél, és a tavak, mocsarak partján járva szabad vízfelületeket



és rajtuk madarakat láthatunk. A tőkés récék nagy számban telelnek át hazánkban. Népes csapatokat figyelhetünk meg a Dunán akár Újvidéknél is vagy a Tisza egyes szakaszain, de a mocsarakon és másutt is. Vagyis ilyenkor is érdekes megfigyeléseket végezhetünk.

A récék ekkortájt már újra nászruhájukban pompáznak. A tőkés gácsérok különösen szép a zölden csillogó fejük és nyakuk, amelyet keskeny fehér örv választ el a begy gesztenyebarna színétől. A csapatban a gácsérok hevesen udvarolnak, és kialakult párokat látunk. Messzire hallatszik a tojók „háp-háp”-ja, míg a gácsérok hangja halk, lihegészerű.

Mozgalmass az élet a Dunán is. Kárókatónak repülnek a folyó felett; fejük oldalán már a nászruha fehér tollai látszanak. Alacsony vízállás esetén néha több százan zsúfolódnak össze a keskeny zátonyokon, és sokan széttárt szárnyakkal szárítkoznak. Minthogy nincsenek zsírmirigyek, mint a récéknek, ezért nem képesek zsírozni tollaikat, így aztán csak annyi időt töltenek a vízben, amennyi a halászathoz szükséges. Utána nyomban a zátonyra vagy a fák ágaira ülnek szárítkozni.

Ritka ugyan Vajdaságban, de helyenként megfigyelhető a vidra is. Jellegzetes úszóhátyás nyomait könnyű felismerni az iszapon, de jellemző a parton hátrahagyott kissé nyálkás, zöldes színű, halpikkelyekkel és szálkával teli ürüléke is. Miután főként éjszaka mozog, ritkán lehet találkozni vele, de a kevésbé zavart területeken néha nappal is felbukkan. Egy hideg téli reggelen talán tíz lépésnyire tőlem vidra kapaszkodott ki a partra. Csak egy pillanatig néztük egymást, aztán a karcsú ragadozó megfordult, és csobbanás nélkül eltűnt a mélyben. Halastavaknál többször is láttam, hogy a vidra nyomai hirtelen megszűnnek, és a mély hóban haladó állat, valószínűleg játékosan, métereket csúszik előre. Olyan nyomot hagy, mintha hasábfát vontatnának a hóban.

Sch. E.



Széncinege



Fekete rigó



Jegesmedve

Élőhelye az Északi-sarkkör vidéke. Számukat 20 000–25 000 egyedre becsülik.

A többi medvéénél sokkal nagyobb testű, 2,5–3 méter is lehet. A legnagyobb szárazföldi ragadozó. A hímek súlya 400–600 kg közötti, míg a nőstényeké csak 300–400 kg. Rekordsúlyú jegesmedvét 1960-ban Alaszkában lóttak, súlya 1002 kg volt.

Teste nyúlánknak mondható. Farka rövid, füle apró, a hóleadás csökkentése miatt. Hosszabb nyak, kicsi szem, valamint a szokásosnál szélesebb, hosszabb és vastagabb, izmosabb a lába. Az ujjakat úszóhártya köti össze. Karmai rövidek. Talpa szőrös, ezért a jégen is biztonsággal tud közlekedni.

Igazi téli álmat nem alszik. Életmódját állandó vándorlás jellemzi, képes akár napi 70 km is megtenni.

Tápláléka többnyire állati eredetű, hal, főként fóka, valamint madár, rénszarvas. Növényeket ritkán eszik. Természetes ellensége nincs, veszélyt legfeljebb a rozmár, kardszárnyú delfin, ámburáscet és a grönlandi cápa jelenthet. Kítúnő úszó, vízben eléri akár a 10 km-es sebességet is. Úszáskor csak a mellső lábát használja, a víz alá nyitott szemmel merül le, és 2 percig is bírja levegő nélkül. Szaglása különlegesen kifinomult, a zsákmányt 1,5 km távolságról is megérzi. Általában kettő, néha csak egy utódja jön világra. A kisbocok 1 kg súlyúak, vakok és bundájuk sincs. Csak négy hónapos koruk körül kerülnek ki a szabadba. Kétéves korukig maradnak anyjuk mellett, ezután válnak önállóvá.

Az eszkimók már évezredek óta vadászták a jegesmedvét a bundájáért és a zsírjáért. Különösen veszélyeztetett állatfaj, mert élőhelyének egyre gyorsuló csökkenése miatt, évtizedeken belül kihalttá válhat.

Miért kakukktojás a kakukktojása?



A kakukkhangjáról kapta a nevét. A madár gerle nagyságú, hosszú farkú, sötétszürke, sárga lábú, vörös szemű fajta. A madarak közül ő az egyetlen élősködő, úgynevezett költésparazita.

A népiesen kukókának nevezett madár fura szokásairól híres. Ezek közül a legismertebb, hogy tojását más madarak fészekébe rakja. Hogy miért van szüksége a kakukknak erre a körülményes eljárásra ahhoz, hogy fiókáit másokkal neveltesse fel? A kakukk – költöző madár lévén – előbb indul telető útjára, mint ahogy fiókája életképesse válna. A szaporodási időszak letelte után a felnőtt madarak megkezdik vándorútjukat, és fiókáikat sorsukra hagyják. Egy fészekbe mindig csak egy tojást tojnak, de pár napos időközökkel a tojásrakásra akár 15–20 fészket is használnak. A fiókák első telüket itthon töltik, és csak a második évben indulnak el első vándorútjukra. Nem nevelőszüleikkel repülnek, hanem „igazi” szülei költözési útvonalát követve jutnak el az afrikai teletőhelyükre.

A kakukktojása a törzsfajlódás során alkalmazkodott a gazdamadarak tojásaihoz, így a fészket rakó gazdamadár nem ismeri fel azt a saját tojásai között. A leggyakoribb kakukkot keltető gazdamadarak: a nádiposzáta, a réti pityer és az erdei szürkebegy. A kakukk azonban más módon is kicselezi a kiszemelt gazdamadarat. Tudja, hogy az ő fiókája egy nappal a többiek előtt fog kibújni a tojásból. Ez az egy nap egy fióka életében nagyon hosszú idő, ez már elég ahhoz, hogy a kakukk erősebb legyen a fészekben kikelő többi fiókánál. Emellett jóval nagyobb testalkatú is, mint az, aki kikölti, így erőfölénye is nyilvánvaló. A kikelt fióka előbb-utóbb vagy a tojásokat vagy a mellette élő fiókákat túrja ki a fészekből, így egyedüli fióka marad. Az élelmet hozó gazdamadár egyedül őt eteti. A kakukk és más költésparazita madárfajok számos olyan trükköt fejlesztettek ki, mellyel a mostoha szülőket az utódgondozásra készítetik. Például a kakukkfióka kéregető hangja különleges, nem hasonlít a gazda saját fiókái hangjára, de olyan hatást vált ki a mostoha szülőknél, hogy a saját fiókáknak járó összes táplálékot az egyedül növekvő kakukkfiókának adják.

Tudtad, hogy a kakukktojás névre hallgató játék is a madár szokásai miatt kapta a nevét? A több helyes, és egy helytelen választ adó kvízzjátékokat kakukktojás-játékoknak nevezzük.



Tovább élnek a társaságkedvelő gorillák

Közel háromszáz, észak-amerikai állatkertekben élő gorilla csaknem két évtizeden át tartó megfigyelése alapján arra a következtetésre jutott egy nemzetközi kutatócsoport, hogy az állatok személyisége befolyásolja élettartamukat.

A brit tudományos akadémia folyóiratában megjelent tanulmány szerzői úgy találták,

hogy négy személyiségjegy – a dominancia, az extrovertáltság, az idegesség és a kedveség – közül az extrovertáltság volt az, amely hozzájárult a hosszabb élethez. Az extrovertáltságot olyan viselkedésekkel jellemezték a kutatók, mint a társaságkedvelés, az aktivitás, a játékoság és a kíváncsiság. Az élethossz és az extrovertáltság közti kapcsolat fennállását

nem befolyásolta a megfigyelt állatok kora vagy neme, ahogyan a tartási körülmények sem, sőt az sem, hogy az állatot hányszor helyezték át új lakóhelyre. A megállapítások összhangban vannak az emberekre vonatkozó tanulmányok eredményével, amelyek úgy találták, hogy a nyitott, társaságkedvelő emberek tovább élhetnek.

A menyhal és a tévhitek

Horgász körökben a menyhalról olyan cifraságokat lehet hallani, amelyet más hallal kapcsolatban igen ritkán hoznak fel. Furcsa, más halakéhoz képest némileg szokatlan viselkedésformája eredményezte, hogy elharapózzanak a találgatások. Ezek közül elsőként az eredetével érdemes foglalkozni, mert már abból kitűnik, hogy a feltevések gyakran ingatag lábon állnak.

Gyakran mondogatják, hogy a menyhal abból az időkből maradt ezeken a tájakon, amikor itt Pannon-tenger állt. De azt is szokták mondogatni, hogy a jégkorszak hagyta nekünk ezt a halat, ezért átalussza a nyarat. De hogyan is fest ez a valóságban?

Az oly gyakran emlegetett Pannon-tenger-ről, a menyhal akkori vélhető életteréről nem árt tudni, hogy maradványai 600 000 évvel ezelőtt tűntek el. A jégkorszakról viszont tudni kell, hogy volt belőle több is, a legutóbbi pedig – amellyel a menyhalat kapcsolatba lehet hozni – 110 000 évvel ezelőtt kezdődött, és 10 000 évvel ezelőtt kezdett el enyhülni. Akárhogy is dobálózunk az évek százezeivel, az egyszerű számtani műveletek rávilágítanak arra, hogy a Pannon-tenger létezése és a legutóbbi jégkorszak között félmillió éves űr tátong. Az enyhülés pedig ehhez képest, úgy mond „tegnap”, alig tízezer évvel ezelőtt vette kezdetét.

Tehát az időpontokkal meg a korokkal áthidalhatatlan problémája van ezeknek az elméleteknek. A számtan ugyanis – akár szeretjük a matekot, akár nem – nem hazudik, és nem beszél mellé.

A jégkorszak azonban egyelőre maradjon a képben. Elsősorban azért, mert a menyhalat hidegkedvelő hálnak tartja a szóbeszéd. A tudomány ezt kissé máshogy magyarázza. Bonyolultan, de mi leegyszerűsítjük.

Az élő szervezetekben enzimek működnek. A tudomány biokatalizátoroknak nevezi őket, feladatuk az élettani folyamatok szabályozása. Az élő szervezetben minden(!) folyamatot ezek a hogyishívjákok szabályoznak. Az embernél is.

Ezek a folyamatszabályozók rendkívül érzékenyek a hőmérséklet változásaira. Ha belázadunk, azért érezzük magunkat rosszul, mert enzimeink rosszul működnek. A halak testhőmérséklete változó, ezért enzimek készletük nem reagál olyan érzékenyen a hőmérsékletváltozásokra, mint az emberé. De nem működik egyformán minden hőmérsékleten. Mivel az emésztést is enzimek szabályozzák, a halak kapókedvére a víz hőmérséklete nagy kihatással van. Egyes halfajok azonban igen cselesen oldották meg ezt. A hidegkedvelő halak egyike-másika trükkös megoldással él,



és több enzimek készlete van. Egyik hidegben, a másik melegben működik jól. Persze nem a végtelenig.

Vidékünk halai többnyire a meleg időszekekre rendezkedtek be. Télen nemigen tolaszanak horgaink körül, mert gyomornedveik hidegben lassan emésztenek, ezért egy-egy falat sokáig tart. Ha pedig nagyon hideg van, mondjuk így, meg sem éheznek.

Elsőként a lazacoknál figyelték meg, hogy bár többnyire hideg vizekben élnek, melegben is igénylik a táplálékot. A tudósok megállapították, azért van így, mert több enzimek készletük van. Egyik a hidegben működik jól, de ha melegebb vizekbe kerülnek, akkor szervezetük a másik enzimek készletet veszi elő. Leegyszerűsítve, nagyjából így van. Mindezt azért írtuk le, mert a menyhal esetében is hasonlóan alakulnak a dolgok.

Amikor a halak korát állapítják meg, akkor a haltest különböző részeiről vett mintákban – pikkely, gerinccsigolya, uszonyok osztatlan sugara, hallókövecskék – bizonyos gyűrűket figyelmeke a szakemberek. Hasonlóakat, mint amilyenek a fák évgyűrűi. Ezek a gyűrűk valójában a bőség és az ínség nyomai. Amikor volt sok táplálék, a hal nőtt, vele együtt a pikkelye is. Amikor nem evett, nem nőtt, és a pikkelye sem fejlődött. Tehát jól láthatóak a különbségek, egyikek a zabálás, másikon a koplalás időszakában keletkeztek. Újabb kori, legfeljebb húszéves megállapításról van szó, amely a menyhal igen apró pikkelyeinek elemzése során került napvilágra.

Amikor óriási nagyítás alatt figyelték őket, megállapították, hogy hiányoznak belőlük a gyűrűk. Ehelyett sötét és világos mezők vál-

togatták egymást. Ebből azt a következtetést vonták le, hogy a menyhal nemcsak hideg időben, hanem melegben is táplálkozik, csupán az elfogyasztott táplálék mennyisége különbözik. Télen valamivel nagyobb.

A rejtőzködő életformát folytató menyhal ugyanis nyáridőben többnyire üregekben, bemélyedésekben tartózkodik, és nemigen jár elő. Ha hűlni kezd a víz, kijár onnan, és egyre nagyobb terepen keresi a táplálékot. De! A megfigyelések során észrevették, hogy az üregekbe betévedő falatoknak nem kegyelmez. Még meleg vízben sem!

A legújabb észrevételek egy magyar szakemberhez kapcsolódnak, aki a Duna és a Tisza mellékfolyóiból nyáridőben fogott ki menyhalat. Meglepetésére mindegyiknek dugig tele volt a gyomra. Kerti tóba és akváriumba helyezve ezek a menyhalak tovább táplálkoztak, méghozzá olyan rendszerességgel, mint ha hidegre járna az idő.

Fontos megemlíteni, hogy a kifogott halak gyomortartalmát többnyire gébek alkották. Ez azért fontos, mert a gébek invazív (terjeszkedő) halak. Valamikor nem volt belőlük tájainkon, most viszont már hét fajuk él erre felé. Törpe növésű halakról van szó, amelyek előszeretettel járnak be az üregekben, éppen oda, ahol a menyhal tartózkodik. Mondjuk így: házhoz jár a falat. A menyhal tehát nem alszik.

Az ismeretek egyre gazdagodnak, a tévhitek pedig mindinkább üveglábakon állnak. Ha menyhalat fogtok, nézzetek ti is a gyomrába. És ezáltal járuljatok hozzá az ismeretanyag gazdagításához.

Buzás Mihály



A menyhaltakarmány folyami géb...



...és tarka géb

Január 24.

Timót, Erik, Veronika, Xénia, Erika, Ferenc, Bertram, Taddeus, Szaléz, Szalók és Vera napja.

Timót: A görög Timotheosz név latinus Timotheus formájának rövidüléseként keletkezett a Timót férfinév. Jelentése: Isten becsülője, istentisztelő.

Xénia: Görög eredetű név. Jelentése: vendég, vendégszerető. Az ókorban xenia volt a vendégnek nyújtott ajándék neve.

1458. I. 24. (555 éve)



I. (Corvin) Mátyást, Hunyadi János ifjabb fiát választották a magyarok királyává. Politikáját a nyugati irányú törekvések jellemezték. 1469-től Csehország királya volt, 1485-ben elfoglalta Bécsset, és oda tette át székhelyét. Halála után a Mátyás által meghódított Morvaország és Szilézia visszakerült Csehországhoz, Ausztriát pedig Miksa, III. Frigyes fia foglalta vissza.

41. I. 24. (1972 éve)

Rómában merényletet követtek el Caligula császár ellen. Caius Iulius Caesar Germanicus Caligula római császár 12. VIII. 31-én született, 37-től uralkodott. Caligula példaképei az egyiptomi fáraók voltak. Istennek tartotta magát, de környezete nem bírta tovább kegyetlenkedéseit, a gárda egyik tribunusa gyilkolta meg a capitoliumi játékok alatt.

Január 25.

Pál, Henrietta, Henrik és Péter napja.

Pál: A latin Paulus névből származik. Jelentése: kicsi, kis termetű férfi.

Henrik: Germán eredetű név. Jelentése: körülkerített birtokán uralkodó.

1900. I. 25. (113 éve)

Göllén megszületett Fekete István író, költő, számos ifjúsági könyv és állattörténet szerzője. Jókai mellett, minden idők legolvasottabb magyar írója. Ismertebb ifjúsági regényei: Tüskevár, Téli berek, Vuk. Ismert regénye a Zsellérek, mely miatt politikailag üldözték, idősebb korában írta ún. istenes regényeit.

1981. I. 25. (32 éve)



New Yorkban megszületett Alicia Keys (eredeti nevén Alicia Augello Cook) népszerű amerikai énekesnő és dalszerző, aki főleg az R&B, a soul és a pop műfajában alkotott maradandót. Több filmben is játszott, vígjátékban, akciófilmben és drámában egyaránt.

Január 26.

Vanda, Paula, Titusz, Timót és Viktorina napja.

Vanda: Lengyel, német eredetű név, egy mondabeli királylány neve. Jelentése: wend nő. Német jelentése biztonság, rejtettség, védelem, vessző, varázsvessző, bekerített hely.

Titusz: Ókori római férfinév. A latin titus szóból származik. Jelentése: vadgalamb. Más magyarázat szerint, szabin eredetű, jelentése: tiszteletreméltó, tisztelt.

1887. I. 26. (126 éve)

Elkezdődött az Eiffel-torony építése. Párizs jelképe Gustave Eiffelről (1832–1923), az építőről kapta nevét, akinek mellszobra ma is látható az északi pillér tövében. Jelenleg a később felszerelt tévéantennákkal együtt 326 méter és 75 centiméter magas.

1905. I. 26. (108 éve)

Újvidéken (itt volt iskolásfiú, egyforma biztonsággal tudott magyar anyanyelvén kívül szerbül, németül, és mire felnőtt az egyetemi évekig, már megtanult franciául is) megszületett Tamkó Sirtó Károly költő, műfordító. Verseskötetei (Az élet tavaszán, Papiérember, Kiáltás) mellett gyermekversei (Tengereczki Pál) is ismertek. A fiatal Tamkó 1936-ban Párizsban kiáltványban foglalta össze elvi-elméleti gondolatait az avantgárd feladatairól és céljairól. A Dimenzionista manifesztumot számos híresség írta alá (pl. Vaszilij Kandinszkij, Marcel Duchamp, Joan Miró, Moholy-Nagy László). Tamkó hatása az absztrakt geometrikus művészeti mozgalomban, a MADI-ban, illetve olyan kortárs költők életművében, mint Petőcz András vagy Szombathy Bálint, máig érzékelhető.

Január 27.

Angelika, János és Angéla napja.

Angelika: Latin eredetű név. Jelentése: angyali, angyalhoz hasonló.

János: Bibliai név. A héber Johanan név görög Johannesz változatából (illetve ennek a hasonló hangzású latin Johannes formájából) származik. Jelentése: Jahve megkegyelmezett.

1756. I. 27. (257 éve)



Salzburgban, a mai Ausztria területén megszületett Wolfgang Amadeus Mozart osztrák zeneszerző, karmester, az ún. bécsi klasszikus stílus és egyúttal az egész zenetörténet egyik legnagyobb muzsikusa. Az 1786-ban komponált Figaro házasságának a bécsi bemutatót követő prágai előadás hozta meg az igazi sikert, a következő operát, a Don Giovannit Mozart már prágai felkérésre írta. Hirtelen halt meg, 1791. december 5-én a Requiem írása közben, amelyet egy titokzatos, meg nem nevezett megrendelőjének komponált.

1832. I. 27. (181 éve)

Megszületett Charles Lutwidge Dodgson, írói álnevén Lewis Carroll, angol író és költő, matematikus, anglikán pap és fényképész. Matematikusként csaknem harminc évig tanított Oxfordban. Két könyvet írt logikai játékokról. Legismertebb írásai a gyermekirodalom klasszikusai: Alice Csodországban (1865), Alice Tükkországban (1872), valamint olyan versek, mint a Snarkvadász (1876) és a Gruffacsór.

Január 28.

Karola, Károly, Ágnes, Tamás, Inez, Margit, Apollónia, Amália és Péter napja.

Károly: A Károly két név egybeesése. Az egyik a régi magyar Karuly személynév. Jelentése: karvaly, turul. A másik a latin Carolus rövidülése, mely a germán karl névből származik. Jelentése: legény, fiú. Női változata a Karola.

Inez: Az Ágnes spanyol megfelelője. Jelentése: szűzies, tiszta, szemérmes. A középkorban a latin agnus (bárány) szóval azonosították, a hasonló hangzás és a bárány jelképes jelentése alapján.

1788. I. 28. (225 éve)

Londonban megszületett George Gordon Noel Lord Byron angol romantikus-klasszicista költő. 1812-ben jelent meg fő műve: Childe Harold zárandokútja (Childe Harold's Pilgrimage), 1817-ben drámája Manfred címmel. 1819-ben írta Don Juan című elbeszélő költeményét és 1821-ben a Kain (Cain) című drámát.

1844. I. 28. (169 éve)



Megszületett Benczúr Gyula festőművész, a magyar történelmi festészet nagy alakja. 1875-ben a történelmi festészeti verseny nyertese lett Vajk megkeresztelése című képével. II. Lajos bajor király megbízásából számos történelmi tárgyú képet festett. Hazatérése után aktokat, portrékat és mitológiai témájú képeket festett. Utolsó alkotói korszakát a monu-

mentális történelmi kompozíciók jellemzik. A millenniumra 1896-ban megfestett Budavár visszavétele című műve a műfaj egyik legjelentősebb alkotása.

Január 29.

Adél, Etelka, Ferenc, Jónás, Valér, Szaléz, Szalók és Adelaida napja.

Adél: A német Adel névből származik. Jelentése: nemes.

Szaléz: Szalézi Szent Ferencnek a megkülönböztető előnévből önállósult, amely a származási helyére utal.

1876. I. 29. (137 éve)

Budapestben 72 éves korában meghalt Deák Ferenc magyar politikus, a „Haza bölcsője”. 1867. III.15-én létrejött az osztrák–magyar kiegyezés, a Habsburg-monarchia osztrák–magyar dualista monarchiává alakult át. Magyarországot a kiegyezés keretében független királyságnak ismerték el, amely saját parlamenttel, alkotmánnyal, felelős kormánnyal rendelkezett, azonban a közös államfő révén reálunióban volt Ausztriával, vele közösen intézte külügyeit, hadügyeit, pénzügyeit, és közös vámhatárt létesített.

1837. I. 29. (176 éve)

Párbajban meghalt Alekszander Puskin orosz író, költő, drámaíró, a modern orosz irodalmi nyelv megeremítője. Főbb művei: Nagy Péter szerezcsene, Ruszlán és Ludmila, A kaukázusi fogoly, Anyegin (Евгений Онегин), A kapitány lánya, Borisz Godunov.

Január 30.

Gerda, Martina, Gellért, Orgona és Jácinta napja.

Martina: A latin Martinus női párja. Jelentése: Mars Istenhez hasonló, merész, bátor.

Gellért: Germán eredetű név, a Gerhard, Gerhart névből származik. Jelentése: gerely, dárda, erős, kemény.

1818. I. 30. (195 éve)



Megszületett Görgy Artúr honvéd tábornok (egyébként híres kémikus), aki a haditanács döntése alapján Világosnál feltétel nélkül letette a fegyvert. Egyérműen az 1848–49-es forradalom és szabadságharc kiemelkedő alakja. A kiegyezés után, 1867. május 29-én nyílt kérelmet intézett az emigrációból hősök Kossuth Lajoshoz: „Ne szédítse újra el ezt a szegényt, már annyit szenvedett népet, amidőn ez – alig kijózanodva – ma már nem Önt többé, hanem Deák Ferencet akarja követni.” Görgy Artúr 1916-ban 98 éves korában halt meg Budapesten.

1948. I. 30. (65 éve)

Nathuram Godse fanatikus hindu nacionalista Delhiben három pisztolylövéssel meggyilkolta Mahatma Gandhi indiai békeharcost.

Nagy Sándor hódításai és hadjáratai

Sándor (Alexandrosz), II. Fülöp fia i. e. 336 nyarán, mindössze 20 éves volt, amikor elfoglalta a makedón trónt. A görögök úgy vélték, hogy elérkezett a kedvező pillanat, hogy felszabaduljanak a makedón uralom alól. Sándor azonban gyorsan elfojtotta a felkelést, és, hogy megfélemlítse őket, Théba városát teljesen fölégette, lakóit szétkergette.

A thébaiak ellen a nyílt ütközetben, katapultákat is használt. Ezek nagy kőhajító szerszámok voltak, ezzel ingatta meg a lázadó görög gyalogságot. Idáig ilyen katapultákat csak várostornál használtak, nyílt csatában soha. Szóval Nagy Sándor találta fel a tüzérségi előkészítést is!

Uralkodásának első napjaitól kezdve minden cselekedete azt bizonyítja, hogy tökéletesen magáévá tette apja terveit, és nagy tehetséggel fogott a megvalósításukhoz. Az akkor ismert világ teljes térképére van szükségünk, hogy bemutassuk élete útját. Legelőször Thrákián keresztül északra, a Dunához vonult, átkelt a folyón, és fölégetett egy szkíta falut. Azután visszafordult dél felé, és nyugati irányban, Illírián keresztül hazatért seregével.

Időszámításunk előtt 334 tavaszán a makedón–görög hadsereg átkelt a Helleszponoszra (ma Dardanellák). Ez a sereg nem volt nagy, de annál jobban meg volt szervezve: a 30 000 gyalogos mellett 5000 lovas szállt hadba. A háború elején a perzsáknak megvolt az az óriási előnyük, hogy úgyszólván egyedül uralták a tengereket! Az athéniak és szövetségeseik hajói nemigen igyekeztek elhagyni kikötőiket, és Sándor, hajók híján, hogy Ázsiába jusson, kénytelen volt átkelni a Helleszponoszra, viszont tudta, ha túl mélyre nyomul szárazföldi úton a perzsa birodalomba, kiteszi magát annak a veszedelemnek, hogy teljesen elvágják a hátszántól. Ezért partokodott seregével Kis-Ázsiában a tengerparton elfoglalni minden kikötőt.

Amikor Nagy Sándor elfoglalta a frigiai Gordiont, egy legendás híru kocsi állt a királyi palotában, melynek jáрма egy tekervényes somfaháncsból font csomóval volt a rúdhoz illesztve. Egy jóslat szerint, aki utaztában ki tudja bontani a csomót, az lesz Ázsia ura. Nagy Sándor a csomót kardjával kettévágta. Innen ered a nehéz problémák megoldására vonatkozó mondás a gordiuszi csomó kettévágásáról.

Egy perzsa hadsereg, amely nem volt sokkal nagyobb a görögénél, a Gránikosz folyó partján – i. e. 334-ben szembeszállt a görögökkel, és vereséget szenvedett. Sándor előtt ezzel megnyílt az út, egymás után foglalta el Szárdiszt, Epheszoszt, Miletoszt, és heves harc árán Halikárnásoszt. Közben a perzsa hajóhad szakadatlanul Sándor hadserege és Görögország között cirkált, egyre fenyegette a makedónok jobb szárnyát, anélkül, hogy eredményt ért volna el.



Szidon vára



Időszámításunk előtt 333-ban Nagy Sándor seregével sorban elfoglalta Kis-Ázsia tengeri kikötőit, és a part mentén eljutott az alexandrettai öbölbe, ahol III. Dárius a perzsa „nagy király” vezérlete alatt óriási perzsa hadsereg táborozott a hegyek völgyeiben. Dárius magával hozta az egész háremét, muzsikuskok, szakácsok sokaságát.



Harci elefánt

Ezután Sándor seregei a hegyszorosokon keresztül Észak-Szíriába vonultak. A perzsákkal való találkozás és újabb nagy ütközet i. e. 333 őszén, Isszosznál, a tenger és a hegyek közti szűk völgyben zajlott le. A perzsa sereget maga Dárius vezette. Az a gondolat fűtötte, hogy mindenáron elvágja Sándort Görögországtól, s ezért hadseregét a hegyeken keresztül a tengerpartra vezette. Szerencséje volt, mert a szorosokon keresztül minden ellenállás nélkül eljutott a tengerig, s Isszosz mezején a tengerpart és a hegyek között ütött tábor. Sándor azonban megfordult, és itt mérte rá a döntő csapást. A fergeteges lovasroham és a gyalogos phalanx ezt a törekeny nagy tömeget szilánkokra zúzta. Aki élve maradt, az futott, amerre látott. Dárius otthagyta harci szekereit, az elavult hadi szerszámot, és lóháton menekült a csataterőről. Még a háremét is Sándor zsákmányálta el.

Sándor a csata után nem üldözte Dáriust, aki Szíriába menekült, hanem folytatta hadjárát a perzsa tengeri kikötők ellen, és a föníciai kikötők, Tiroz és Szidon ellen vonult. Szidon megadta magát, míg Tiroz ellenállott. Ha valahol, há itt mutatta meg Sándor nagy hadvezéri képességeit. Tiroz ostroma két hónapig tartott, míg Gaza városa két hónapig állott ellen. Mindegyik város házait kirabolták, lakosságát lemészárolták, az életben maradottakat rabszolgáknak adták el.

Végül i. e. 332 vége felé Sándor seregével bevonult Egyiptomba. Egész Görögország Sándor pártjára állott. Ettől az időtől kezdve a görögök híven kitartottak a makedónok mellett. Az egyiptomiak is csatlakoztak a makedónokhoz. Az ország kardcsapás nélkül adta meg magát. A lakosság vallásos érzelmeit Sándor tiszteletben tartotta. A következő tavasszal – i. e. 331-ben – Sándor visszatért seregével Tirozba, és innen Mezopotámia felé fordult, jobbra hagyva a szíriai sivatagot. Sándor csapatai zavartalanul átkeltek az Eufráteszen és a Tigrisen, és ott a hajdani Assíria területén levő Gaugaméla nevű falunál került sor az ókor egyik legnagyobb ütközetére. Az indiai lovasság a makedón balszárny ellen nem háríthatta el Dárius vereségét. A perzsa hadsereg főereje a harci szekerek voltak. Dárius 200 szekeret gyűjtött, és mindegyik szekér kerekéhez sarlókat kötöttek, amelyet négy ló húzott. A perzsa hadsereg gerince nem bírta ki a görög és a makedón phalanx kegyetlen csapásait. A hatalmas perzsa tábor – minden málhájával, elefántjaival, tevéivel a győztes kezébe jutott. Dárius megsemmisítő vereséget szenvedett. Dárius Médiába menekült. A perzsa hadsereg teljesen felbomlott.

Innen Sándor hadserege bevonult Persepolisba, Perzsia fővárosába, ahol a győztesek a királyok királyának palotáját fölégették – ez volt Görögország bosszúja Athén felégetéséért.

Nagy Sándor tovább üldözte III. Dáriust, míg azt saját testőrei meg nem ölték. Ekkor Sándor III. Dárius utódjának kiáltotta ki magát, és felvette a „királyok királya” címet. Innen továbbindult kelet felé, azzal a céllal, hogy elérje a „világ végét”, hogy az egész világ urának nyilvánítsa magát. Előbb meg kellett hódítania a mesés Indiát! India határán a hindu sereg várta 200 harci elefánttal. Sándor katonái közül sokat eltapostak az elefántok. Végül győztek ugyan, de a „világ végét” mégsem látták meg. Mert, amikor Sándor még tovább akart előnyomulni kelet felé, katonái megtagadták az engedelmességet. Eldobták kardjaikat, pajzsukat, nem akarták követni Sándort, aki – mint mondják – sátrába vonult, és sírt. Ezután hadseregével visszatért Babilonba, itt rendezte be székvarosát, és innen irányította a hatalmas birodalmát. Váratlanul, aránylag fiatalon, maláriában halt meg – 33 éves volt – i. e. 323-ban.

Nagy Sándor halála után a hatalmas birodalma négy részre hullott szét: Egyiptomra, Szíriára, Makedóniára Görögországgal és néhány kisebb államra.

Összeállította: Uri Ferenc történész



Szollár Anna

A mosolyerdő titka

Valahol a nagyvilágban, talán nem is olyan messze tőletek, van egy zöld erdő, telis-tele égig érő fákkal, burjánzó bokrokkal, széles ösvényekkel és napsütötte tisztásokkal. Ebben az erdőben örökösen madárdal hallatszik, s olyan, mintha folyton-folyvást tavasz lenne. Szébbnél szebb virágok árasztják illatukat, s pompás színeikkel magukhoz csalogatják a környék összes méhecskéjét. Nyuszik és őzikek is élnek itt békében és biztonságban, mókusokkal, szarvasokkal és rókákkal együtt. Soha nem szenvednek hiányt semmiben, s nem bántja őket senki. Másféle lények is lakják ezt az erdőt, olyanok, amelyeket még sosem láttatok. Ezek a lények különleges módon születnek: a jó cselekedeteitekből. Valahányszor mosolyt csaltok a születek arcára egy-egy kitűnő osztályzattal, kedvességgel vagy szép szóval, világra jön egy-egy Vidor Manó. Akárhányszor megetettek egy éhező kutyát, vagy segítetek egy időseknéknél a csomagok cipelésében, megszületik a legifjabb Csupaszív Tündér. S minden alkalommal, amikor felszólítás nélkül is összepakoljátok a játékaikat, vagy elmosogattok ebéd után, napvilágot lát egy Szorgos Törpe. Minden jó cselekedet nyomán újabb és újabb lény születik: a közösség nagy örömmel üdvözlő minden világra jött apróságot. A manók, tündérek és törpék egyetértésben és örömben élnek, soha nem veszekednek. Mosolyognak és énekelnek egész nap, s boldogok, hogy ennyi jó gyerek él a világon.

Létezik azonban egy másik erdő is, egy sötét rengeteg, ahol soha nem süt a nap, s amit minden állat messzire elkerül. A fák búsan lógnak ágait, virágok nem nyílnak, s csönd van, mintha senki sem élne ebben az erdőben. Pedig koránt sincs így: goromba, búskomor lények népesítik be ezt a területet. Biztosan kitaláltátok már: ők a rossz cselekedeteitekből születnek. Amikor szófogadatlanként vagytok, feleseltek és nem tiszteltek a születeket, minden alkalommal világra rajön egy Vátsott Kobold. Valamennyiszor fájdalmat okoztok valakinek, mert bántjátok vagy megsértitek, megszületik egy Galád Lidérc, s mindig, amikor rendetlenek és lusták vagytok, egy újabb Naplopó Behemót csatlakozik a társasághoz. Ezek a lények örökké bánatosak, soha nem nevetnek, s nem is tudják, mi a szeretet. Minden napjuk ugyanúgy telik: nappal megbújnak a fák odvaiban, a lapulevelek alatt, vagy mély gödröket ásunk, s azokban tanyáznak, míg el nem jön az éjszaka. Akkor aztán előmászunk, s folytatjuk haszontalan tevékenységüket: mérgelednek, zsémbeskednek, veszekednek reggelig. Átok ül rajtuk: mindaddig, amíg valamelyikük arcán nem csillan mosoly, nem lehetnek boldogok. Történt egyszer, valahol a nagyvilágban, hogy egy kislány – éppen veletek egyidős – nagyon megbántotta a testvérét. Nem volt gonosz gyerek, így azon nyomban meg is bánta, amit tett, s éppen abban a pillanatban, amikor világra jött egy Galád Lidérc, könnyek között átölelte a testvérét, és bocsánatot kért tőle. A legifjabb lidérc ezáltal különleges lényvé vált: ugyan nevetni és szeretni ő sem tudott, mégsem töltötte az egész napját sötétségben. Napközben gyakran sétált a rengetegben, s mikor idősebb lett, elhatározta, hogy megnézi, mi van az erdőn túl. A többiek ferde szemmel néztek rá, s legszívesebben a közelébe se mentek.

Egy nyári napon aztán a lidérc elhagyta a sötét rengeteget. Egykedvűen ballagott az úton, amikor furcsa, soha nem hallott hangra lett figyelmes, s hatalmába kerítette egy érzés, amit ez idáig nem ismert: kíváncsi lett. Követte a hangot, amely rigó füttye volt, s hamarosan megérkezett a zöld erdőbe, ahol a jó cselekedetek te-

remtményei élnek. A Galád Lidérc körbenézett, s a lélegzete is elakadt: ameddig csak a szeme ellátott, színpompás, illatozó virágok tarkállottak, mókusok és nyuszik kergetőztek, a manók, a tündérek és a törpék pedig csengő-bongó hangjukon kedvenc melódiájukat énekeltek. A Galád Lidérc szíve megdobbant, arcán pedig megjelent a megváltó mosoly: az átok abban a pillanatban megtört. A zöld erdő lakói tudták, hogy csodálatos dolog történt: körülfojták a lidércet, s örömtáncot lejtettek, a hajdan volt galád lény pedig átváltozott: apró természetű, de annál nagyobb szívű Vidor Manó lett belőle. Attól a naptól fogva a sötét rengeteg átmeneti lakóhellyé vált a koboldok, a lidérc és a behemótok számára. Valahányszor rosszak vagytok, de megbánjátok, jóváteszitek komiszágotokat, s nem vagtok restek bocsánatot kérni, felszabadítottok egy gonosz lényt az átok alól, Vidor Manóvá, Csupaszív Tündérré vagy Szorgos Törpévé varázsoljátok őket: a hajdani kőszívű teremtmények megtanulnak mosolyogni és szeretni, s hosszú-hosszú boldog élet vár rájuk. Amióta megtört az átok, a gonosz lények új érzést ismertek meg: a reményt. Minden reggel, amikor megvirrad, s ők elbújnak rejtekhelyeikre, abban bíznak, hogy a napsugarak legközelebb már a zöld erdőben mosolyognak rájuk.

Nem hagyjátok cserben őket, ugye?



Dodony Anikó illusztrációja

RÜGYFAKADÁS

Mi leszek, ha nagy leszek...?

Kiskoromban mindig arról álmodoztam, hogy ha felnövök, állatorvos leszek. Nagyon közel állnak hozzám az állatok a mai napig is, és ezért gondoltam úgy, hogy ez lenne a legjobban hozzám illő munka.

Most, hogy így elmúlt az idő, és érettebb fejfel gondolkozom, rájöttem, hogy a legmegfelelőbb hivatás számomra a színészet. Ez az a munka, ami nem illik a hallgatag, a bizonytalan énemhez, mégis úgy érzem, hogy pont ez a szakma segíthet engem magabiztosabbá válni. Meg is valósítottam álmomat, és már több mint egy éve járok a színjátszó csoportba. Amikor kimegyek a színpadra, érzem, hogy átsugárzik rajtam a nyugalom és a magabiztosság. Ott nyílok meg, és ott felejttem el minden kis problémámat. Szeretek színházba járni, a tapasztaltaktól tanulni és példát venni tőlük. Viszont nem szeretek a középpontban lenni, inkább elvegyülök a többiek között, de ez a tulajdonságom még megváltozhat. Nagyon örülök, hogy megtaláltam azt, ami érdekelt, és azt, amit szívből csinállok.

Mindezek ellenére nem tudhatjuk, hogy mit hoz a jövő, ki tudja még, hogy mi leszek, ha nagy leszek, de azt tudom, nem az a fontos, hogy hol vagy mennyi pénzért dolgozom, hanem bármit is csinállok, boldogsággal töltsem el.

Bálint Beáta, 6. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

Keresem az utam!

Amikor még kicsi voltam, elhatároztam, hogy focista leszek. Nagyon sokat könyörgöttem apunak, hogy vigyen el egy edzésre. Hosszas könyörgés után elvitt.

Amikor odaértünk, egy baj volt csak, az, hogy nem tudtam szerbül. A nyelvtanulás elég gyorsan megvolt. Azon gondolkodtam el, hogy mi lenne, ha nem futnék a labda után, mint egy „örült”, hanem megakadályoznám annak a kapuba való jutását. Egyre idősebb lettem, és így egyre többet kellett edzésre járni. Volt egy pillanat, amikor azt mondtam, ebből ennyi elég volt. Két hét pihenő után megnyílt egy új klub a közelben, és apu rábeszélte, hogy menjek, próbáljam meg még egyszer. Én először nem mondtam, de meggondoltam magam, és közöltem apuval, hogy vigyen el az edzésre. Itt már komolyabbak voltak a foglalkozások, külön volt az edzés a kapusoknak. Ebben a klubban újra kellett ismerkednem mindenkivel, néha kinevettek, mert beszéd közben összekevertem a hím- és a nőnemet, ám ez nem akadályozott meg álmaim elérésében. Sok fárasztó edzés után jöttek a meccsek, melyeken néha nyertünk, néha pedig veszítettünk, de a vereségekből tanultunk, így egyre jobban játszottunk, és egyszer csak mi lettünk Szabadka legjobbjai. Sok sérülést okozott már ez a sport, mondjuk koponyatörést, lábtörést, kéztörést, de ezek az események sem akadályozták meg a pályafutásom. Így 14 éves fejjel belegondolva, hogy hány kilométert futottam, és hányszor értem haza izzadtan az edzésről azért, hogy elérjem az álmaim, ezt hívják sport iránti szerelemnek.

Én úgy érzem, hogy az utamat már rég megtaláltam, de még nagyon sok munka kell ahhoz, hogy rendes igazi nagy futballisztár legyek, akinek persze nagy a fizetése.

Csóka Bence, 8. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Házépítés

A házunk mellett egy üres porta állott. Egy reggel furcsa zajokra lettem figyelmes.

Anyáék mondták, hogy a szomszédban új háznak öntenek alapot. Kimentünk játszani, és láttuk, hogy az emberek cementet és sódert pakolnak le egy teherautóról. Egész nap a betonkeverő hangja hallatszott. Estére kész lennie lettek az alappal. Másnap hoztak homokot, blokkot, téglát, meszet és megérkeztek a kőművesek is. Egész héten rakták a falakat. Megfigyeltük, hogy a mesterek minden újabb sor téglára vízmértéket fektettek, hogy vízszintes legyen a fal. Pár nap múlva újabb teherautó érkezett. Cserepet és faanyagokat hozott. Amikor a falak elérték végső magasságukat, lebetonozták a plafont. Ezután megérkeztek az ácsok. Amíg a tető készült, a kőművesek vakolták a házat. Közben a villanyszerelők beszerelték a villanyt, a vízvezeték-szerelők a csöveket. Újabb mesterek érkeztek, akik beállították az új ablakokat, ajtókat. Kisebb munkálatok maradtak hátra, mint például csempézés, meszelés, csatornázás.

Amikor megtudtuk, hogy milyen barátságos szomszédjaink lesznek, nagyon örültünk, hogy új ház került az üres portára.

Bálint Sára, 4. osztály, Thurzó Lajos iskola, Zenta

Ilyen leszek húsz év múlva

Most 2032-öt írunk, 34 éves vagyok, és az életemről fogok beszélni. A nevem Vukosavljev Viktor.

Hát... Hol is kezdjem? Miután sikeresen lediplomáltam az Informatikai Egyetemen Szegeden, nem telt el sok idő, találtam munkát. Programokat készítek már 7 éve. Például a múlt héten egy általános iskola igazgatója kért meg, hogy készítsék egy olyan programot, amivel könnyedén lehet a diákoknak órarendet összeállítani. Gyakran kell új dolgot tanulnom, még így 34 évesen is. Ilyen ez az informatika, mindig kitalálnak az emberek valami új dolgot. Régen azért választottam ezt a szakmát, mert sok a kihívás, és én azt nagyon szeretem. Hétköznap reggel 7-től délután 2-ig dolgozom. Szerintem ez nem sok. Amikor hazaérek, a családom nagyon megőrül, hogy lát, és én is nagyon boldog vagyok. Két gyerekem van. Minden szombaton elmegyünk a szüleimhez ebédelni, vasárnap pedig a feleségem szüleihez. A szülővárosomban, Zentán élünk. Van egy kutyánk is, a fiam 4. születésnapjára vettük. Gyakran találkozom a régi osztálytársaimmal. Huszonöt éves koromig játszottam a zentai vízilabdacsapatban. Nyaranta elmegyünk nyaralni, télen pedig telelni. A feleségemet úgy ismertem meg, hogy egyszer, amikor Szegeden egy kávéházban tanultam, megláttuk egymást. Odamentem hozzá. Azóta együtt vagyunk. Nagyon örülök, hogy ilyen életem van. Remélem, semmi sem fog változni.

Vukosavljev Viktor, 8. osztály, Emlékkiskola, Zenta

A disznóvágás

A közelmúltban Brégen élő rokonaink meghívtak bennünket disznóvágásra. A havazás miatt kénytelenek voltunk traktorral átutazni a szomszédos településre. Mivel nyolcan utaztunk, a pótkocsit is vontattuk, amire szalmabálákat raktunk, hogy legyen mire ülnünk. Sátorlapot is rögzítettünk rá, ami védett a szél ellen. Reggel hat órakor indultunk. Mikor odaértünk, megittuk a kávé, illetve teát. Utána apukám pisztoly segítségével elkábította a disznókat, mivel kettőt vágtak. Kieresztették a vért egy tálban lévő kenyérmorzsára, amit később reggelire sütöttek meg. A sógoraim, bátyám, tatám és apukám megperzselték, megmosták és szétszedték a sertéseket. Nagyenenaim pedig kimosták a belet. A mamám a konyhában serénykedett. Mikor elkészült a reggeli, bementünk enni. Utána egy üstben megfőzték az abát, ami a belsőrészeket és a csontosabb húsokat tartalmazza, ebből készül a hurka. Ledarálták a kolbász húst, és belekeverték a fűszereket, majd bélbe töltötték, ebben én is segítettem. Mikor megfőtt az aba, elkészítették, és a disznó vastagbelébe betöltötték a hurkát is. Az aba egy részéből disznósajtot készítettek, amit a sertés kitisztított bendőjébe töltöttek. Mikor minden elkészült, az asszonyok a húsokat becsomagolták és mélyhűtőbe rakták, valamint elmosogatták a sok zsíros csetrest. Elkészült a vacsora is: savanyú leves, sült hurka és kolbász, valamint töltött káposzta, utána pedig süti volt. Jól belaktunk. Fáradtan és álmosan indultunk haza. Az élménnyel teli nap után jólesett a pihenés.

Szerda Adrián, 3. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse-Pecesor



Szekula Albert
magyarittabéi
tanuló rajza



Beszélgetés egy művésszel

Helyszínünk egy faragó műhely. A falakon festmények és faragványok, a szekrényeken faszobrok láthatók. E művek alkotója Nagy István, amatőr festő- és faragóművész. István most már nyugdíjas, és minden idejét a szenvedélyének szenteli.

– Mikor fedezte fel a tehetségét?
– Mindig is vonzott a festészet, már fiatal koromban elkezdtem olajfestményeket festeni, csupán kedvtelésből. A faragást citerák készítésével kezdtem.

– Manapság miket készítesz?
– Ez a megrendelésektől függ, de legtöbbször kép- és tükörkeretet, házi áldást, kapudíszeket és puskatásokat készítek. Faragtam már asztalt és szekrényt is.

– Van-e kereset a festmények iránt?
– Festményt ritkábban adok el, sokszor csak saját magamnak festetek.

– Vett-e már részt kiállításon?
– Igen, többször is, de csak itt Becsén. Nekem a legjobb reklámot a megrendelőim biztosítják.

István még elmesélte, hogy a szobrok faragását nemrég kezdte, és ezt még tanulnia kell. Nekem már így is tökéletesnek tünnek. Nagyon örültem, hogy ennyi különös akotást láthattam, és a viszontlátás reményében búcsúztam el a riportalanyomtól.

Angeli Marina, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Csacsi rímek

*Mentem, mentem, mendegéltem,
és a világ végére értem.
Láttam ott egy pulykát,
ide-oda bujkált.*

**Tokodi Melánia,
Kohajda Tamás**

*Óriási rajzpapír
a fehér hó arra ír,
arra rajzol képeket,
ahogy rajta lépeget.*

Pintér Dorotea, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Óbecse



**Péter Barbara
magyarittabí
tanuló rajza**

Óvónőnek lenni nem könnyű

Mai beszélgetőtársam anyukám, Jenei Krisztina óvónő.

Krisztinával folytatott beszélgetésem során kiderül, hogy óvónő lett belőle, és milyennek találja ezt a szakmát. Anyukám nagy lelkesedéssel és izgalmas kis történetekkel fűszerezve mesél a szakmájáról.

– Milyen iskolát végeztél?

– Tanulmányaimat a szabadkai Óvónőképző Főiskolán végeztem. 1994-től 1996-ig jártam a főiskolára, magyar nyelven tanultam, vizsgáztam és diplomáltam.

– A te döntésed volt, hogy óvónő lettél?

– A középiskola befejezése után pszichológusnak szerettem volna továbbtanulni, de ahhoz el kellett volna utaznom Újvidékre. Mivel nem akartam elhagyni Szabadkát, az óvóképző mellett döntöttem. Az óvodapedagógusoknak szükségük van pszichológiai tudásra is.

– Emlékszel-e még arra a napra, amikor elkezdted dolgozni, mint óvónő?

– Hogyne emlékeznék. Az ilyesmit az ember megjegyzi. 1996. V. 24-én volt az első munkanapom, a Majsai úti óvodában. Valójában egy idős óvónőt helyettesítettem egy hónapig.

– Hogy érezted magad a pályafutásod kezdetén?

– Mondanom sem kell, milyen boldog voltam, hogy van munkám, és igyekeztem tőlem telhetően legjobban helytállni.

– Milyennek láttad akkor a gyerekeket?

– Számomra akkor még minden gyerek kis angyalkának tűnt, s nem volt szívem rájuk szólni, megdorgálni őket. Amíg nem volt saját gyermekem, másképp viszonyultam az óvodában a gyerekekhez.

– Eddig hány óvodában dolgoztál?

– Tizenhat éve dolgozom a Naša Radost Iskoláskor Előtti Intézményben, ez idő alatt öt-hat óvodát cseréltem. A Makk György Óvoda, Kék Nyuszi Óvoda, Zorka Óvoda, Mókus Óvoda és a Šumica Óvoda is a munkahelyem volt.

– Most hol dolgozol?

– 2003 óta a Kórmice Óvodában dolgozom.

– Ennyi munkaév után milyennek találsz az óvónői szakmát?

– Nem könnyű jó óvónőnek lenni. Az évek során változnak a gyerekek és a szülők igényei is. Minden gyereket külön egyéniségként kell kezelni, de mindemellett a csoportszellemet is ki kell alakítani. Az óvónői hivatás rengeteg türelmet odaadást és nagy kreativitást igényel.

– El tudnál mesélni egy kis történetet?

– A munkaéveim alatt sok szép élményem volt a gyerekekkel. Kiemelném a csoportos kirándulásokat, vagy például télen a korcsolyázást, amikor a kis 3 éves gyerekekkel botladozunk a jégen, arra törekedve, hogy elsajátítsák a korcsolyázás alapjait. Örök emlékként maradnak meg a napsugaras ősz meg az anyák napi ünnepek vagy az évzárók. Sajnos a gyerekek életében az óvodai évek nem múlhatnak el balesetek nélkül. Egyszer egy kislány nagyon rám ijesztett: a barátnőivel táncolva a csoportszobában megbotlott, és bevverte a fejét a radiátorba. A homlokán keletkezett egy 2 cm-es repedés, és nagyon folyt a vér a kis fejéből, de nem ájult el. Nem estem pánikba. Azonnal fogtam egy lepedőt, és odaszoritottam a sebre. A kolléganőm értesítette a szülőket, s mire odaértek, a vérzés elállt. A kislány sebére a kórházban összevarrták. Most indult 1. osztályba, de a varrás meglátszik. A gyerekek csintalanok, elevenek. Sajnos sohasem tudhatjuk, kit mikor fog baleset érni. Ez ennek a munkának a veszélye.

– Milyenek a munkád feltételei?

– A munkaidőm változó: 7–13-ig vagy 9.30–15.30-ig tart. Hat óra hosszat dolgozom, a hétvégék szabadok. Az óvodában télen jó meleg van, és az óvodai étlapon ízletes ételek sorakoznak. Sajnos az utóbbi időben megnövelték a csoportok létszámát, s ez egy kicsit megnehezíti a munkánkat, mert így nehezebb odafigyelni minden egyes gyerekre.

– Hogyan képezheti tovább magát egy óvónő?

– Természetesen minden óvónő befejezheti az egyetemi tanulmányokat, amennyiben anyagi helyzete megengedi. Ha erre nincs lehetősége a munkaadónknak (Naša Radost) szervezésében továbbképzéseken vehetünk részt. Az ilyen képzéseken előadásokat hallgathatunk az óvodapedagógiai gyakorlatból.

– Ha most állnál pályaválasztás előtt, választanád-e ismét az óvónői szakmát?

– Igen. Számomra ez érdekes és szép szakma. Örömmel tölt el, amikor látom, hogyan fejlődik egy-egy gyermek 3-4 év alatt, amíg a csoportba jár. Melegség járja át a szívemet, amikor a piciny gyermek tévedésből anyának szólít. Ez azt jelenti, hogy elfogadott és biztonságban érzi magát.

Jenei Dorina, 7. osztály, Đuro Salaj iskola, Szabadka

RÜGYFAKADÁS



Fehér

Fehérje a tojáshoz
sok energiát ad,
izmos lesz tőle
fiatal és nagy.

Elefántagyar lehet a kés nyele,
de olcsón nem ússza meg vele,
a nagy emlősnek nem túl jó ez,
tiltakozni mégsem bír ellene.

Hó esik odakint,
tessék hőembert építeni,
répaorrot tegyél neki,
nagy legyen ám, és ne kicsi.

Édesanyám köténye a lisztől fehér,
süteményt süt, sokat egyél!
De már tele vagyok, mama,
lapos a hasad, fér még oda.

Retek, te jégcsepp alakú,
fehér fajtád szeretem, mint apu,
finom vagy te levesben és nyersen,
megtalálható vagy a kertben.

ha elolvasod a versszakok kezdőbetűit,
megmondom, melyik szó jön ki,
olvasd csak el a nagybetűket,
és eredménynek megkapod a fehéret.

Vörös Vince, 8. osztály, Miroslav Antić iskola, Palics

Tréfás mese a kövér malacról

Egyszer volt, hol nem volt, még a Piros-hegyeken is túl, ahol a kurtalábú malac túr, volt egyszer egy kövér malac.

Ez a kövér malac egyszer úgy megéhezett, hogy majd szétpukkadt a hasa, annyira jóllakott. Elindult hát, hogy élelmet keressen.

Egyszer csak talált egy dinnyefát, és úgy megrázta a körtebokrot, hogy a fejére esett egy süttőtök. Olyan zöld volt, hogy csak úgy sárgállott a kék héjától. Kettétörte az almát, és egy medve repült ki belőle. A kövér malac erre előkapta a csúzlíját, és a puskával úgy lelőtte a medvét, hogy amikor az leesett, kettérepedt a pikkelyes hasa.

A kövér malac belenézett, és mit látott? Hát egy kunyhó volt benne, még a teteje is üvegből.

Kivette a kunyhót a medve hasából, és elkezdett költözködni.

Még ma is költözködik, ha azóta meg nem unta.

Sótanyi Bálint, 5. osztály, Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka

A tél

December, december,
udvarunkon hóember!
Oly büszkén álldogál,
csodálja, aki csak arra jár.

Nincs egyedül, van társa,
Bogár kutyám vigyáz rája.
Felnéz rá, ugat neki,
hóemberünk őt figyel.

Kimegyek én is hozzájuk,
hárman legyünk jó barátok!
Együtt örülünk a télnek
és a közelgő ünnepeknek!

Szabó Szepesi Andrea, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

Szabadkáról, Óbecséről, Zentáról, Adáról november és december folyamán sorra érkeztek az útkereső, jövőbe néző, különböző foglalkozásokat ismertető írások. Tehát a **pályaválasztás** gondolatai kerültek előtérbe. Ezért válogattam ma ezek közül az írások közül a Rügyfakadásba és válogatok a továbbiakban is. Mint ahogy ígéretemhez híven a palicsiak képzettársítási gyakorlatának folytatását is olvashatjátok ma (Sörös Vince: Fehér).

Nagy vállalkozásba fogott **Zámbó Illés bácskerteszi ötödikes:** könyvbe gyűjtötte, és rajzaival illusztrálta a számára legkedvesebb verseket. Így került a „kötetbe” hét költő (Bogdán József, Csorba Béla, Nemes Nagy Ágnes, Szűcs Imre, Takács Ilona, Tari István és Weöres Sándor) 30 verse. A verseskötet címe: **Képzeld a végtelenben!** A fedőlapon levő A csillagos ég alatt című jelképes rajz is Zámbó Illés munkája. Gratulálunk!

Ha kedvetek támad a versekből kicsengő játékoság és képzelet révén Zámbó Illéssel a végtelenbe repülni, vegyétek fel vele a kapcsolatot a bácskerteszi iskolában!

Az e heti küldeményeket a **szabadkai Ivan Goran Kovačić iskola** tanulóinak köszönöm, név szerint a következőknek: Bálint Beáta (2 írás), Bártóli Nikolett, Cibolya Stella, Cveity Dianna, Illés László (2 írás), Nagy Andrea, Sótanyi Bálint, Sótanyi Zsófia, Szabó Csongor és Szűcs Kószó Dávid.

És várom a fentiekhez hasonló, további jó írásokat:

Tomán Mária

Tizenöten vagyunk

Tizenöten vagyunk
A hatodik d-ben,
Ily szép számban összejöttünk
Fiúk, lányok szépen.

Szorgalmasan tanulunk,
Nagyon magas szinten.
Ennek következtében
Egy szabad percünk sincsen.

Bőséges az órarendünk,
Akad dolgunk bőven,
A táskámba többször nem fér
Bele minden könyvem.

Van itt matek, történelem,
Nyelvleckeiből rengeteg,
Hétvégére úgy érezzük,
Itt a végünk, gyerekek.

Lúdas Matyit, Toldit
Megismertük rendesen,
Álmunkban a walesi bárdok
Dalolgatnak csendesesen.

Sok tudományt, képletet
Megtanulunk közösen!
Reméljük, hogy hasznát vesszük
A közeli jövőben!

Zserai Petra, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér



Rettentően igazságtalan lenne tőlünk, ha nem írnánk Paul Wesleyről, a Vámpírnaplók című „háromlábú szék” harmadik sztárjáról, aki a szerelmes Stefánt, a jó vámpírfiút formálja meg a vérszívós tévésorozatban. Különösen azok után lenne ez igazságtalan, hogy már bemutattuk Nina Dobrevet és Ian Somerhaldert. Képzelt interjúnkban ezért Paul Wesleyvel beszélgetünk.

– Paul Wesley – ez egy tipikus amerikai név...

– A név igen, de én nem vagyok tipikus amerikai. Talán elárul rólam valamit az, hogy a teljes nevem Paul Thomas Wasilewski. Amerikában születtem ugyan, még hozzá New Jersey-ben, de a szüleim lengyelek, Agnieszka és Thomas.

– Miért változtattad meg a nevedet?

– Egy nagyon egyszerű ok miatt: mert nehéz kimondaniuk a tipikus amerikaiaknak. A névváltoztatás körül volt ugyan dilemmám, de a szüleim jó ötletnek tartották, ők is úgy gondolták, hogy ez előbbre segíti a karrieremet. Az ő beleegyezésüket kértem hozzá, nélkülük megtartottam volna az eredeti nevemet.

– A Vámpírnaplók sorozatban a filmbéli partnereid télen születtek. Te is a tél gyermeke vagy?

– Egyáltalán nem. Nagyon is nyári gyerek vagyok, a nyár közepén, július 23-án születtem, 1982-ben.

– Milyen családban nevelkedtél?

– Mindent elmond, ha elárulom, hogy egy nővérem és két húgom van. Nos, ez az igazi szívás, nálunk teljes volt a nőuralom.

– A gyökereid mennyire fontosak számodra?

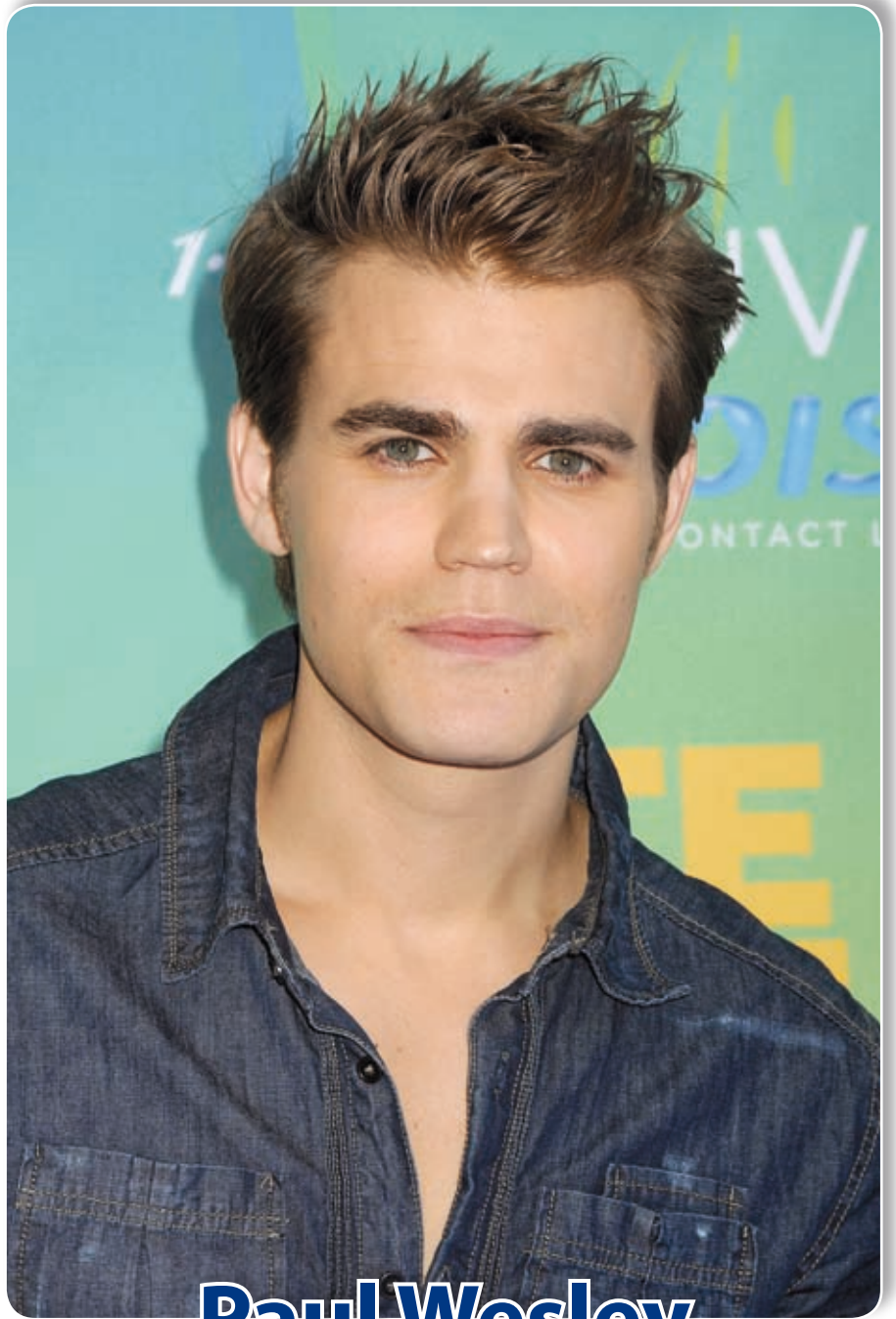
– Nagyon. Az angol mellett beszélem a lengyelt is, sőt tizenhat éves koromig mind évben négy hónapot Lengyelországban töltöttem. Most is mennék gyakrabban, csak nagyon elfoglalt vagyok.

– Mikor kezdtél el színésszettel foglalkozni?

– A középiskola harmadik évében a Guiding Light című szappanoperában Max Nickerson-t formáltam meg. Azután átiratkoztam egy másik iskolába, mert az képes volt alkalmazkodni a színészkedési programjaimhoz. Elkezdtem egyetemre is járni, de egyre több szerepet kaptam. Rájöttem, hogy nekem az adatott meg, hogy színésszettel is tudjak karriert építeni. Ezt nem tehettem volna meg, amíg egyetemre járok. Az egyetemem végül a szüleim engedélyével hagytam ott. Nagyon megbízom a szüleimben, a tisztánlátásukban és a tapasztalatukban. Semmit sem tettem volna az engedélyük nélkül, mert tudom, hogy csak jót akarnak nekem.

– Milyen szerepek találtak meg?

– Főleg tévésorozatokban játszhattam, például a 24-ben, a Pimaszokban (8 Simple Rules), az American Dreamsben, az Army Wivesben, a



Paul Wesley

Cane-ben, az Everwoodban, a Guiding Lightban, a Smallville-ben, a Narancsvidekben és a Wolf Lake-ben.

– Az áttörést pedig a Vámpírnaplók hozták meg. Kit alakítasz a filmben?

– Stefan Salvatore-t, a jó vámpírfiút, aki állandóan a tesójával, Damonnal viaskodik Elen körül. Stefan életét Katherine Pierce felbukkanása is megbolygatja, aki szerelmével ostromolja.

– A színészetén kívül mi érdekel még?

– A rendezés és az írás is. Nagyon szívesen kipróbálnám mindkettőt.

– Milyen érdekességet árulnál el magadról?

– Említettem, hogy totálisan nyári gyermek vagyok. Nos, ez nem teljesen igaz, mert a nyári sportokkal ellentétben, a télieket részesítem előnyben. Nagyon szeretek hokizni és snowboardozni is. A hegyekben is nagyon jól érzem magamat.

– A rajongóid talán kevésbé örülnek neki, hogy már nem vagy szabad préda...

– Nők között nevelkedtem, nem félek tőlük. Nem félttem megnősülni sem, amikor úgy éreztem, hogy ennek eljött az ideje. A párom Torrey DeVitto színésznő, akivel együtt szerepeltünk egy filmben.

L. M.

Gion Nándor

M. H. J. hintaszéke

M Holló Jánosnak volt egy időszaka életében – ez az időszak körülbelül fél évig tartott –, amikor legfőképpen egy hintaszékre vágyott. Egy ívelt talpakon nyugvó, előre-hátra mozgatható ülőbútorra, tehát egy kényelmes, lehetőleg sötétbarnára pácolt fából készült hintaszékre. Ezért szobát bérelt egy bútorüzlet felett. A bútorüzletben sötétbarnára pácolt hintaszék is volt, a kirakatban állt, így azután M. Holló J. napjában többször is megszemlélhette a kirakatüvegen keresztül, sőt napjában egyszer bemehetett a bútorüzletbe, úgy tehetett, mintha meg akarná venni a hintaszéket, beleülhetett a székbe és kipróbálhatta, hogy elég kényelmes-e. Közvetlenül a bútorüzlet mellett egy rádióüzlet is volt, M. H. J. tehát a rádiókat is megszemlélhette napjában többször, bár a rádió egyáltalán nem érdekelte, ő kizárólag a hintaszékre vágyott.

De nemcsak a hintaszék miatt bérelte ki a szobát a bútorüzlet felett, hanem elsősorban azért, mert a szoba ablaka pontosan a görögkeleti templom toronyórájára nézett. M. H. J. ugyanis éppen ebben az időszakban allergiás lett a karórára, csuklóján ronda, vörös kiütések keletkeztek, kénytelen volt eladni a karóráját, de mivel rendkívül érdekelte az idő múlása, és mindenkor tudni szeretete volna, hogy hány óra van, elhatározta, hogy csakis toronyóra közelébe költözködjik, olyan toronyóra közelébe, amely többé-kevésbé pontosan jár. Erre vonatkozólag hasznos tanácsokat kapott egy bozontos szakállú költő barátjától, aki azt tanácsolta neki, hogy mindenképpen katolikus templom közelében béreljen szobát, mert a katolikus templomok toronyórái a legmegbízhatóbbak, de M. H. J. végül is nem fogadta meg a jó tanácsot, rájött, hogy a görögkeleti templom toronyórája is viszonylag pontosan jár, meg aztán ott volt a hintaszék is, tehát beköltözött a bútorüzlet fölé, a görögkeleti templommal szemben.

Egy középkorú házaspártól bérelte a szobát, illetve csak a középkorú feleségtől; a férjét sohasem látta, csupán a hangját hallotta néha reggelenként, de a hangja és a felesége alapján M. H. J. a férjet is középkorúnak vélte. A feleség kétségtelenül középkorú volt, emellett igen szigorú arccal fogadta M. H. J.-t, amikor megjelent, hogy kibérelje a szobát. M. H. J. zavarban volt, mint ahogy mindig zavarban volt idegen emberek előtt, különösen, ha azok még kiadó szobával is rendelkeztek. Zavarában az orrát törölgette egy meglehetősen piszkos zsebkendővel, amitől a középkorú feleség még szigorúbb lett, M. H. J. erre gyorsan visszagyűrte a zsebkendőt a zsebébe, és azt kérdezte:

– Rádiót hozhatok a szobába?
– Van rádiója? – kérdezett vissza a feleség.
– Nincs – mondta M. H. J.
– Rádiózásról szó sem lehet – mondta a feleség. – Az anyám nagyon beteg, haldoklik szegény, a rádiózás rossz hatással lenne rá.

Beköltözött hát a bútorüzlet fölé, a kirakatüvegen keresztül napjában többször is megszemlélte a hintaszéket, napjában ugyancsak többször megszemlélte a szomszédos üzlet kirakatában a rádiókat, és napjában egyszer bement a bútorüzletbe: úgy tett, mintha meg akarná venni a hintaszéket, beleült, kényelmesen ringatózott benne, és az Izsakhár törzsről írandó vaskos regényén töprengett. M. H. J. megítélése szerint a tizenkét izraeli törzs közül Izsakhár törzsének jutott ki a legmostohább sors: földrajzilag és gazdaságilag felháborítóan előnytelen területre kényszerítették, a rá vonatkozó apai áldás egyenesen átokként hangzott, és az Ószövetségben ezen kívül alig ejtenek szót róla. Ezért határozta el M. H. J., hogy éppen Izsakhárról ír majd egy vaskos regényt, de sajnos a regényt sohasem gondolta végig, túl sokáig nem ringatózhatott a hintaszékben, mert az elárúsítók esetleg megorrolhattak volna rá. Legfeljebb az első száz oldalt gondolhatta végig napjában egyszer a hintaszékben, az egész regényt viszont legálább négyszáz oldalra tervezte.

De még így is elégedett volt, sokat jelentett számára, hogy egyáltalán beülhetett a hintaszékbe, meg hogy viszonylag pontosan jár a görögkeleti templom órája. M. H. J. még sötét éjszaka is értesülhetett az idő múlásáról, mivel a toronyóra hangos kongással jelezte az egész és a fél órákat. Ez módfelett fontos volt, mert M. H. J. rossz alvó volt, sokszor átvirrasztotta az éjszakákat, hajnalban szenderedett csak el, amikor a szomszéd szobából már áthallatszott a középkorú házaspár beszélgetése: feltehetően a középkorú férj munkába készülődött, miközben a kétségtelenül középkorú feleség utasításokat adott, leginkább azt magyarázta a férjnek, hogy orttörés után a zsebkendőjét szépen összehajtogatva tegye vissza a helyére, hogy nehogy kidudorodjon a nadrágzsebe, mert bizonyos posztokon levő emberek nem engedhetik meg maguknak, hogy kidudorodó zsebekkel járjanak. M. H. J. ilyenkor félálomban szegyenkezve gondolt a maga gyűrött és piszkos zsebkendőire. Végül is az történt, hogy M. H. J. előbb megunt a középkorú feleség zsörtölődését, mint a feltehetően középkorú férj, vett magának tíz vadonatúj vasalt zsebkendőt, és ezeket orttörés után szépen összehajtogatva rakta vissza a zsebébe. A hintaszékben ringatózva néha megfedkezett ugyan magáról,



összegyűrte a zsebkendőt, de idővel ez egyre ritkábban fordult elő.

Közben meghalt a középkorú feleség régóta haldokló anyja, eltemették, és a középkorú feleség gyászruhát öltött, amitől még a megszokottnál is szigorúbbnak hatott. M. H. J. részvétet nyilvánított és megkérdezte a feleségtől:

– Most már rádiózhatok?
– Van rádiója? – kérdezett vissza a középkorú feleség.
– Nincs – mondta M. H. J.
– Szó sem lehet rádiózásról – mondta a középkorú feleség –, hiszen gyászolunk.
– Eltekintek a rádiózástól – egyezett bele könnyű szívvel M. H. J., hiszen még most sem vágyott rádióra. Ennek ellenére is M. H. J. zavarban volt, talán a gyászruha miatt, mindenestre megtörölte az orrát, és a zsebkendőjét szépen összehajtogatva rakta vissza a zsebébe.

A kétségtelenül középkorú feleség szigorúan felvonta a szemöldökét, és azt mondta:

– Maga azelőtt nem szokta összehajtogatni a zsebkendőjét.
– Nem – mondta M. H. J.
– Most összehajtogatta.
– Igen – mondta M. H. J. – Nagyon csúnya az, ha az embernek kidudorodik a nadrágzsebe.
– Igen?
– Igen – mondta M. Holló J.
– Elsejétől sajnos fel kell mondanom a szobát – közölte hidegen a középkorú feleség.

Alig néhány nap maradt elsejéig. M. Holló János a hátralevő napokon kénytelen volt huzamosabb ideig üldögelni a hintaszékben. Túl sokáig azonban még ekkor sem mert ringatózni, az elárúsítók komolyan megorrolhattak volna. Így azután az Izsakhárról tervezett vaskos regénynek legfeljebb csak az első kétszáz oldalát gondolhatta végig.



Holló Mátyás

Hunyadi Mátyás (Kolozsvár, 1443. február 23. – Bécs 1490. április 6.) magyar király. Nevezik *Corvin Mátyásnak*, az *igazságos Mátyás királynak*, hivatalosan **I. Mátyásnak**, de a köznyelv egyszerűen mint *Mátyás királyt* emlegeti.

Apja Hunyadi János kormányzó, a középkori Magyar Királyság egyik legkiemelkedőbb hadvezére. Nevéhez fűződik az 1456-os nándorfehérvári diadal. Anyja Szilágyi Erzsébet, testvére Hunyadi László.

Mátyást a kortársak nem tartották szépnek. Alacsony, erős testalkatú ember volt. Arcát erősen kiemelkedő orra, duzzadó ajka, barna, fénylő szemei tették jellegzetessé. Haja a válláig ért. Parancsoló egyénisége nem tűrt ellentmondást. Haragos dühkitörései félelmet ébresztettek. De tudott megnyerő, nyájas is lenni. Állítólag könnyen megértette magát a közemberekkel.

A *Corvinus* nevet Mátyás a család címeréről kapta, amely egy gyűrűt tartó hollót (latinul *Corvus*) ábrázolt. A *Sziláziai Kórnika* szerint Mátyás király a kezéről egy vadászat alatt levette gyűrűjét, és azt egy holló elragadta. Mátyás üldözte a madarat és visszaszerezte gyűrűjét, és ezen esemény emlékezetére választotta a hollót címerállatául. Tudományosabb magyarázatként román források megemlítik, hogy Mátyás nagyapjának egy *Holló Kőve* (román nyelven: *Piatra Corbului*) nevű birtoka volt, és hogy ez is kapcsolatba hozható a névvel. Megemlítendő, hogy a gyűrűt tartó holló már Hunyadi János címerén is látható volt, és V. László oklevele szerint korábbi királyi adományaként használta a család.

Más elképzelés szerint Mátyás kedvenc állata a holló. Erre utaló emlék egy krónikában található. A híres legenda szerint, amikor a fiatal Mátyás Prága városában fogságban volt, akkor édesanyja egy holló segítségével küldött neki levelet. (A történetet Arany is feldolgozta a *Mátyás anyja* című balladájában, eredeti szövegemlékek alapján.) Ez a történet volt az oka annak is, hogy a Magyar Posta reklámfigurája sokáig egy holló volt.

Uralkodása idején budai, illetve visegrádi udvara az európai reneszánsz egyik központjává vált. A Corvináknak otthont adó, világhírű könyvtára mintegy 2000–2500 kötetet számlált, és a kódexek értéke meghaladta a darabonkénti 1000 aranyat.

Arany János

Mátyás anyja

Szilágyi
Örzsébet
Levelét megirta;
Szerelmes
Könnyével
Azt is telesirta.

Fekete
Viaszból
Nyom reá pecsétet;
Könyöklőn
Várnak az
Udvari cselédek.

Leccapott,
Leccapott
Fekete szélvészből,
Kikapá
Levelét
Az anyai kézből.

Fiának
A levél,
Prága városába,
Örömhírt
Viszen a
Szomorú fogságba:

„Ki viszi
Hamarabb
Levelem Prágába?
Száz arany,
Meg a ló,
Teste fáradtsága.”

„Hamar a
Madarat!...
El kell venni tőle!”
Szalad a
Sokaság
Nyomba, hogy lelője.

„Gyermekek!
Ne mozdulj
Prága városából;
Kiveszlek,
Kiváltlak
A nehéz rabságból.

„Viszem én,
Viszem én,
Hét nap elegendő.”
„Szerelmes
Szívemnek
Hét egész esztendő!”

Madarat
Nem egyet,
Százat is meglőnek:
Híre sincs,
Nyoma sincs
A levélvivőnek.

Arannyal,
Ezüsttel
Megfizetek érted;
Szívemen
Hordom én
A te hazatértem.

„Viszem én,
Hozom én
Válaszát három nap.”
„Szerelmes
Szívemnek
Három egész hónap!”

Napestig
Az erdőn
Üzeti hiába:
Éjfelen
Kocognak
Özvegy ablakába.

Ne mozdulj,
Ne indulj,
Én egyetlen árvám!
Ki lesz az
Én fiam
Ha megejt az ármány?

„Istenem,
Istenem,
Mért nem adál szárnyat,
Hogy utól-
Érhetném
Az anyai vágyat.” –

„Ki kopog?
Mi kopog?
Egy fekete holló!
Nála még
A levél,
Vagy ahhoz hasonló.

Adassék
A levél
Hunyadi Mátyásnak,
Tulajdon
Kezébe,
Senkinek se másnak.”

S ahol jön,
Ahol jön
Egy fekete holló;
Hunyadi
Paizsán
Ül ahhoz hasonló.

Piros a
Pecsétje;
Finom a hajtása:
Oh áldott,
Oh áldott
A keze-írása!”
(1854.)

Kedves Olvasó Tanulók!

A *Corvus* szó latinul hollót jelent. A legismertebb történelmi alak, akit e névvel (is) illetek: **Mátyás király** volt. Róla olvashattok mai rovatunkban.

M. Holló János viszont egy vajdasági magyar író, **Gion Nándor** alteregó-hőse: olyan szereplő, akit több regényében és novellájában is (regény)íróként szerepeltet.

Asszociatív láncolatok kapcsolják össze e szövegeket. Olvassátok hozzá **Arany János** V. László című balladáját is.

Bence Erika

Újdonságok a rockvilágból

Válogatásunkban arról szólunk, hogy mit terveznek némely rockelőadók az idei évre. Egyesek máris új albummal indítanak, mások még csak most készítik az új lemezt, de olyan is akad, aki inkább a filmvilágba szeretne betörni. Ha szereted a Paramore-t, a Red Hot Chili Pepperst, a Foo Fighterst, illetve Dave Grohlt, vagy épp Thom Yorke-t, a Radiohead énekesét, esetleg az REM dobosát, akkor most jó híreket olvashatsz róluk.

Optimista üzenetek



Hayley Williams, Jeremy Davis és Taylor York a Paramore hivatalos honlapján tudatták rajongóikkal, hogy április 9-én jelenik meg az új albumuk:

– Büszkén és izgatottan jelentjük be a Paramore negyedik albumának megjelenését! A lemez első kiemelt dala a Now lesz. Nagyon szeretjük ezt a zeneszámot, és minden igazi Paramore-rajongónak ajánljuk, hiszen ez a dal tökéletesen megfogalmazza mindazt, amit igazán lényegesnek és fontosnak tartunk. Az új lemezünkkel megpróbálunk pozitív üzeneteket továbbítani, miszerint nem éri meg csüggedni, mert elveszíthetsz ugyan egy csatát, de ha van merszed visszatérni, akkor megnyerheted a háborút. Miért is hagynád magadat végleg eltiporni, hiszen Főnixként felemelkedhetsz a hamvaiból, és a semmiből is bármit elérhetsz – állítják a Paramore tagjai.

Sorozatban adják ki kislemezeiket

A mostanában gőzerővel turnézó Red Hot Chili Peppers bejelentette, hogy következő kislemezük februárban jelenik meg. Ez lesz a kollekciónak hatodik darabja. Nemrég, azonnal az újévezés után, január negyedikén adták ki a negyedik korongot. A kislemezeket továbbra is két új zeneszámmal ismerkedhetünk meg. A januárban megjelentek az A oldalán a Pink As Floyd, míg a B-n a Your Eyes Girl kapott helyet.

A Red Hot Chili Peppers még tavaly májusban adta hírül, hogy kilencrészes kislemezsorozatot ad ki, amelyek mindegyikén egy-

egy teljesen új szerzemény lesz hallható. Az első augusztus idusán jelent meg a Strange Mannel és a Long Progressionnal, majd szeptember 11-én a Magpies on Fire és a Victorian Machinery számokkal örvendeztették meg a rajongóikat. A harmadik csomagként október 2-án a Never Is A Long Time és a Love Of Your Life látott napvilágot, a negyedik részzel novemberben pedig a The Sunset Sleeps és a Hometown Gypsy érkezett.

Érdekli a rendezés



Dave Grohl, az egykori Nirvana zenekar dobosa és a Foo Fighters frontembere hamarosan rendezőként mutatkozik be. Minden bizonnyal az idei Sundance Filmfesztiválon vetítik le majd a Sound City című dokumentumfilmjét, amely a kaliforniai Van Nuysban található stúdió falain belül folyó korszakalkotó munkafolyamatokat örökíti meg.

Tavalyelőtt Grohl megvásárolta a stúdiótól egy 1972-ben készült egyedi Neve 8028 konzolt, amely az analóg rögzítési technológia csúcának tekinthető. Segítségével vették fel többek között Neil Young, a Guns and Roses, a Fear, a Nirvana, a Slipknot vagy a Metallica



albumait is. Dave Grohl fejéből ezek után az pattant ki, hogy egy ilyen emblematisz korszakot nem szabad az enyészetnek hagyni: mindezt meg kell mutatni a jövő generációinak. A legmegfelelőbbnek azt tartotta, ha egy pontos és hiteles dokumentumfilmben eleve-níti fel a stúdióban folyó munkát, méghozzá azoknak a zenésztársaknak, producereknek, szakembereknek a segítségével, akik az elmúlt negyven évben zenei történelmet írtak a Soudny Cityben. Grohl a Nirvánával itt 1991-ben rögzítette a Nevermind albumot, amely világszerte harmincmilliónál is több példányban kelt el.

Debütáló lemez nem debütáló zenészekről



Az Atoms For Peace frontembere, Thom Yorke – aki egyben a Radiohead énekes is – bejelentette, hogy február 25-én kerül a boltokba első nagylemezük, Amok címmel. Yorke szerint remek a zenekar, és az új évet mindenképpen koncertezéssel szeretnék kezdeni. Az Atoms For Peace jelentős rajongótáborral bír világszerte, ami nem csoda, hiszen elég fajsúlyos zenei személyiségek hozták össze a csapatot. A Radioheades Thom mellett, aki gitáron és zongorán is játszik, Flea (Red Hot Chili Peppers) szagatja a basszusgitárt, a doboknál pedig az R.E.M.-ből ismert Joey Waronkert találjuk. Az együttesnek tagja még többek között Mauro Refosco és Nigel Godrich producer is, utóbbi hosszú évek óta dolgozik a Radioheaddel. A csapat eredetileg Thom Yorke zenekaraként funkcionált, hiszen az énekest kísérték 2009-es Los Angeles-i koncertjén, ahol első szólólemezét, a The Eraser-t mutatta be előben:

– A The Eraser játssza közben igen jól összecsiszolódtunk, így semmi nem akadályozhatott meg bennünket abban, hogy önálló produkcióként is összeálljunk – mondta Yorke.

Az albumról eddig két dal ismert, a Default és a What The Eyeballs Did, amelyek főleg csak igazi zeneinyceneknek valók, a frontember viszont azt ígéri, hogy könnyedebb számok is lesznek az albumon, nemcsak tízperces szó-lókkal elhúzott számmaratonok.

Összeállította: L. M.



Rekordokat döntöget

Adele 21 című albuma már nem teljesen friss, de továbbra is sorra döntögeti a rekordokat. A nagylemez, amivel az aranytorkú brit énekesnő világszerte ismertté vált, mára minden idők negyedik legnépszerűbb brit albumává nőtte ki magát. Az Official Charts Company közleményéből az is kiderül, hogy a Queen Greatest Hits válogatása, a Beatles Sgt Pepper's Lonely Hearts Club Bandje és az ABBA Gold című gyűjteménye előzi meg csupán Adele albumát.



Új albumon is dolgozik

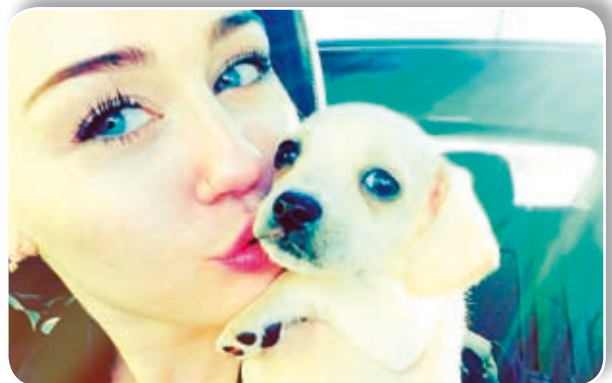
A tehetségkutatók mentorai legtöbbször azért hagyják ott a műsort, mert más nem nagyon fér bele az idejükbe. Demi Lovato már egy ideje az X-Faktor mentora, szoros időbeosztása mellett azonban már a következő nagylemezének felvételeivel is foglalkozik. Úgy tűnik nagyon eltökélt, habár másokhoz hasonlóan ő is azt hangoztatta, hogy az X-Faktor százszázalékosan lefoglalja. Demi olyannyira optimista a készülő albumát illetően, hogy internetes honlapján máris értesítette róla a rajongóit.

Top 10



1. Taylor Swift: I Knew You Were Trouble
2. Bruno Mars: Locked Out Of Heaven
3. Psy: Gangnam Style
4. Rihanna: Diamonds
5. The Lumineers: Ho Hey
6. Justin Bieber feat. Nicki Minaj: Beauty & a Beat
7. Will.i.am feat. Britney Spears: Scream & Shout
8. Swedish House Mafia feat. John Martin: Don't You Worry Child
9. Phillip Phillips: Home
10. Macklemore & Ryan Lewis feat. Wanz: Thrift Shop

Az új családtag



Köztudott, hogy Miley Cyrus a lovak mellett a kutyákat szereti legjobban. Nemrég egy újabb édes kutyussal bővítette a családját, ezúttal egy kis chihuahua nősténykeverékkel. Miley előző kutyusa, egy kis yorkie december közepén pusztult el, az énekesnő pedig úgy döntött, hogy nem gyászolja túl sokáig, inkább azonnal védelmébe vesz egy újabb kutyust. A kis jövevény rögtön a család kedvencévé vált, és máris minden jóval kényeztetik. Miley azt szeretné, ha még nagyon sokáig velük maradna, és a párja, Liam Hemsworth is sajátjának tekintené. A kutyus még elég félénk, de minden bizonnyal hamarosan megszokja a környezetét.

A hiányzó láncszem

Volt egyszer, nem is olyan régen – a Nagravision legújabb titkosító eljárását megelőzően – egy olyan műholdvevő, amin a legnépszerűbb szolgáltató (egyébként becsületesen fizetett) műholdas adást néztem, és – amikor erre kedvem támadt – a készülék elején levő USB-csatlakozóba egy 8GB-os pendrájvot csúsztatva – menet közben föl is vehettem a tévén nézett filmet, műsort. A pendrájvról aztán a komputerben DVD-t készíthettem (vagy akár magán a műholdvevőn vissza is nézhettem) a direkt DVD-formátumba mentett anyagot...

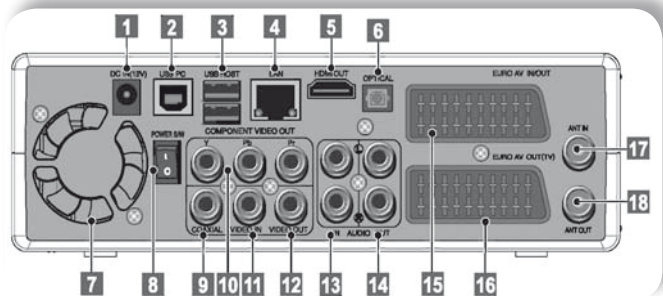
Ez volt valamikor. Aztán a szolgáltató rájött, hogy többen lopják a műsorát, mint ahányan fizetik – megváltoztatta a kódolás módját, kicserélte a fölhasználóknál levő műholdvevő készülékeket, azok kártyáit, s „okoska” műholdvevő (melyet a „hivatalos” helyett használtam addig) egyik napról a másikra ócskavassá változott. Ami nem is lett volna nagy baj, ha a szolgáltatótól kapott új műholdvevő (SetTop Box) is lenne felvételezési lehetőség, hiszen, mint mondtam: azelőtt is fizettem a szolgáltatónak, s most sem ingyen nézem a műsorokat. Sőt: a hazai tévéilletéket is fizetem, noha ezért a pénzért éppen semmit nem kapok cserébe – a Vajdasági TV első és második műsora továbbra is csak interneten, miniatűr kép formájában érhető el számomra, már amikor...

Azóta is azon töröm buksi fejemet, mit tudnék beiktatni a műholdvevő és a tévé közé, amivel föl tudnám magamnak venni, el tudnám spájzolni a számomra érdekes műsorokat, filmeket. Nos, nemrég rábukkantam a keresett készülékre: a SENCOR HD Media Recorder/Player SHR 9500T nevű felvevő-lejátszó szerkezetre, amolyan digitális videomagnó-félére, ami azonban annál valójában sokkal több. Figyelem: a készüléknek van SCART-os és anélküli változata (a SCART nélküli 9600T néven!), számunkra csak a SCART-os az érdekes, bár a másik sem használhatatlan, csak egy kicsit olyan, mintha a bal fülemet a jobb kezemmel kéne vakargatni...

Beüzemelése nagyon egyszerű: a műholdvevőből a tévébe vezető SCART-kábelt kihúzom a tévéből, és a szabad végét a SENCOR SHR 9500T bemenő SCART-nyílásába nyomom, a kimenő SCART-nyílásba pedig egy másik kábelt, annak szabad végét a tévébe, oda, ahonnan az előbb kihúztam amazt a kábelt. Ennyi. Ja, nem felejttem el a Sencort is bekapcsolni az áramba, és megnyomni a kapcsolóját (a hátulján van). A többi már magától megy. Van rajta USB, oda benyomok egy pendrájvot, és úgy csinálom, mintha nem telt volna el 3-4 év a régi „okoska” műholdvevőmtől való elbúcsúzás óta...

Persze ennyi idő nem telhet el az elektronika világában úgy, hogy az új készülékeket ne patkolják meg néhány extrával, ha másért nem, hát azért, hogy megkérhessék az árát, és az emberek azt szívesen meg is adják!

A készülék internetes rádióként is működik (komputerhangszóró kell hozzá, vagy rákapcsolható a már meglévő HiFi-rendszerre, tökéle-



A Sencor SHR 9500 hátsó panelje

tesen összeillenek). Meg azok számára, akik gyakran akarnak valamit fölvenni, be tud fogadni egy max. 2 GB-os merevlemezt is (ezt nem adják hozzá), de ha netán külső merevlemezünk van, azt az USB-csatlakozó problémamentesen fölismeri és használja. Ethernet-csatlakozón keresztül kapcsolódhatunk házi hálózatunk többi gépéhez, de az USB-be akár WiFi-adaptert is tehetünk, azt is fölismeri, és drót nélkül csatlakozhatunk otthoni hálózatunkhoz.

Egy szó, mint száz: egy jól átgondolt, „jól kitalált” berendezésről van szó, mely több hiányt is pótolhat, és összekapcsolható a meglévő berendezéseinkkel. Nálunk nem forgalmazzák, de Magyarországon igen, tehát nem elérhetetlen.

Mi mindent tud tehát ez a hasznos kutyü?

Filmet, hangot és képet fölvételez, akár HD minőségben is, többnyelvű (választható a magyar is) előlapi érintőképes TFT LCD kijelző és beállító panel, MPEG-2 és MPEG-4-es dual DVB-T tuner (közvetlen földi digitális vételre), HD felvételezés MPE-2-be kódolva, timeshift (időeltolásos fölvetel vagy nézés, SD/SDHC kártyahely max. 32 GB-ig, H.264, MKV, WMV9, MPEG2 HD (TS, TP), HD AVI, RMV, MPEG 1/2 (MPG, VOB, IFO, ISO, AVI) videoformátumok ismerése; Dolby Digital AC3, MP3, WMA, OGG, WAV hangformátumok és JPEG, BMP (32 bit), GIF, TIF képformátumok fölismerése és megnyitása. Támogatja a következő filmfelirat-formátumokat: SMI, SSA, SRT, IDX-SUB, SUB. Menü-nyelvek: cseh, szlovák, magyar, lengyel, angol, orosz, litván. FTP/SAMBA/UPnP támogatás (hálózat), internetes rádióként működik, PC-csatlakozás (USB-n keresztül), NTFS fájlrendszer, HDMI 1080p kimenet, SATA csatlakozó (belső merevlemezhez mely max. 2TB-os lehet, és nem része a csomagnak). Egyszerű HDD installáció, külső HDD USB-n keresztül csatlakoztatható. Rendelkezik Ethernet (10/100 Mbps) RJ45-ös komputerhálózati csatlakozóval (4), tápegysége 100–240 V váltóáram (konnektorból), illetve 12 V = 3 A akkucsatlakozás (1). Csatlakozói: antenna be/ki (17, 18 – csak bypass), HDMI (5), komponens ki (YPbPr, 10-12), AV be/ki (Cinch, 13-14), Digital Audio kimenet (optikai – 6 v. koaxiális – 9), 2 x USB 2.0 port (USB „gazda”, 3), 1 x USB („szolga”, 2), no meg a két SCART (15, 16). Tartozékok: HDMI kábel, USB-kábel, AV kábel, távirányító, 2xAAA 1,5 V elem, tápegység, használati utasítás. A SENCOR méretei: 218x63x170,5 mm, súlya (nem, mintha ez igazán fontos lenne) 0,9 kg (merevlemez nélkül).

Anyuci, ilyen kérek a szülinapomra!



A Sencor SHR 9500 nyitott HDD-fiókkal



Sencor SHR 9500T



KOS

Soha ne mondd, hogy soha. Ha megkérnek valamire, a teljesítményedhez mérten próbálj meg segíteni, mert jó eséllyel az egyik ilyen tettet a közeljövőben szerencséhez juttat. Nagyon várod a január végét, mert nehéz számodra ez a hónap. A napokban jó híreket kapsz, és talán hamarosan rendeződnek a dolgaid.



BIKA

Egy egész lavinányi teendő zúdul a nyakadba a héten. Könnyen felveszed a ritmust, viszont ne nagyon számíts rá, hogy másra is tudsz időt szakítani. Szereted, ha úgy mennek a dolgok, ahogy te eltervezted. Sajnos ez most nem így lesz! Folyamatosan keresztülhúzzák a számításodat, és ez sok bosszúságot fog okozni.



IKREK

Gondolkozhatsz teljesen másképp a dolgokról, mint a többiek, ráadásul jó eséllyel közelebb jársz az igazsághoz, mint ők. Szíved szerint megmondanád a véleményedet a barátnőd új fiújáról, de nem teheted, mert ezzel nagyon megbántanád. Várj még ezzel a vallomással, lehet, hogy a barátnőd magától is rájön, hogy milyen személy az illető.



RÁK

Szinte állandóan álmodozol, és teljesen máshol jársz, mint kéne. Legalább kezdj el tervezgetni, és egy kicsit spórolni is próbálj! Annyira türelmetlen vagy, hogy nem bírsz kivárni egy kis időt egy jó hír miatt, így egyből megosztod másokkal. Sajnos ezzel bajba keverheted magadat, mert a dolog még nem nyilvános, de te már elpletykáltad.



OROSZLÁN

Lelkes és határozott vagy, ez nagy lendületet ad a héten. Viszont hallgasd meg mások véleményét is, ahelyett, hogy rájuk erőszakolnád a sajátod. Kellemetlen dolog jut a füledbe a kedvesedről, amit egyelőre te sem hiszel el. A legjobb lesz, ha azonnal tisztázod a helyzetet vele, és nem hallgatsz a szóbeszédre.



SZŰZ

Ha lehet, inkább menj biztosra, mint hogy elfelejts valamit! Mindent duplán ellenőrizz, mielőtt pluszmunkát okozol magadnak! A kedved és a motivációd a béka fenéke alatt van, pedig szükség lenne rá, hogy összeszedd magad. Ne puskázd el a dolgokat, csak azért mert nem aludtad ki magad, és rossz passzban vagy.



MÉRLEG

Nem engedheted meg magadnak azt a luxust, hogy pazarold az idődet. Csak a legfontosabb személyek véleményét hallgasd meg, és ne habozz a döntéssel! Szeretsz szerelmesnek lenni, és végre az érzéseid viszonzására is találunk. Régóta vágytál már egy normális kapcsolatra, úgy tűnik, ez most végre teljesül is.



SKORPIÓ

Tetre kész vagy, és az sem zavar, ha elsőre nem jönnek össze úgy a dolgaid, ahogy szeretnéd. Egy olyan képmutató osztálytársaddal kell együtt dolgoznod, akit szívből utálsz. Szorítsd össze a fogadat, és bírd ki vele egy kis időt. Törődj bele a helyzetbe, amin nem változtathatsz.



NYILAS

Fektesz nagy hangsúlyt az írásra, ugyanis rendkívül könnyen találsz rá a megfelelő szavakra. Brillírozol, ha például fogalmazásról van szó. Régen nem aludtál egyhuzamban ennyit, mint a napokban, így a kipihentséged előnyeit élvezheted. Minden elsőre sikerül, amibe belekezdesz, és úgy érzed, tiéd a világ. Kirobbanó formára más is felfigyel.



BAK

Valamelyik osztálytársad olyan értelmetlen ötletekkel áll elő, hogy szíved szerint kiszaladnál a világból. Mélyülj el kicsit a gondolatmenetében, és meglátod a zsenit! Túl sok dolgot vállalsz magadra egyszerre, és ez sajnos megbosszulja magát. Ha nem vigyázol magadra, ledönt a lábadról egy megfázás is.



VÍZÖNTŐ

Legyen szó felelésről vagy csak egy konzultációról, vedd elő a sztároldalad! Csak ki kell nyitnod a szád, hogy mindenkit meggyőzz a képességeidről. A technika ördöge a napokban sokszor megtréfál. Akármilyen eszközt veszel a kezvedbe elromlik, vagy egyszerűen nem azt csinálja, amit szeretnél. Ne bosszankodj, attól nem szűnik meg a helyzet.



HALAK

Nem várhatod, hogy öledbe hulljon a segítség. Ha szükséged van valakire, bizony értékelned is kell a segítőkészségét. Mindened, amid van, odaadnád egy személynek, ha ettől neki könnyebb lenne. Próbálsz neki sokat segíteni, de ő annyira szenved egy csalódás miatt, hogy egyelőre nem jutsz sokra a felvidítő hadművelettel.



Apró dolgok, melyek károsak az egészségünkre

Mindannyian csinálunk olyan apró és rendszeres, az egészségünkkel kapcsolatos hibákat, amelyek hosszú távon igen károsak lehetnek.

A keresztezett lábak



Keresztbe rakod a lábad üléskor? Talán úgy gondolhatjuk, hogy ez a leginkább nőies verziója a társaságban való ücsörgésnek, de valójában ez a fajta testhelyzet megakadályozza a vér zavartalan áramlását. Ha nem szeretnél visszeres lábakat, és szeretnéd megővni a lábad szépségét, egészen egyszerűen csak tedd természetes helyzetbe őket, mikor észreveszed, hogy épp megint keresztelik egymást. A legjobb módja az ülésnek, ha mindkét lábad a földön van, így egyenlően van elosztva a súlyod. Ha végképp nem bírsz a lábaiddal, a bokáidnál is keresztelheted őket. Ez is sokkal jobb megoldás, mint ha a térded fölött tennéd ugyanezt.

Párnák



Teljesen mindegy, hogy mennyire kényelmes tíz párnán aludni, légy irgalmas a nyakadhoz, és állj ellen a kísértésnek! Aludj egy párnával, de mindenképpen győződj meg róla, hogy ez a párna nem túl vékonye. Ha hason fekszel, használj vékonyabb párnát, ha pedig a hátadon, akkor egy picit vastagabbat. Így biztosíthatod a nyakad számára a megfelelő alátámasztást.

Ha nem cseréljük a fogkefénket...

Milyen gyakran cseréled a fogkeféd? Az emberek többsége megvárja, míg kihullanak a fogkefe sörtéi, vagy már nagyon piszkossá válik. De még így is van, aki nem szeretné kidobni a fogkefjét, és addig ragaszkodik hozzá, amíg az teljesen el nem használódik. Ez azonban egyáltalán nem helyes! Az elhasznált, durva sörték nem tesz-

nek jót a fogzománcnak, és az ínyedet sem a legkellemesebb masszázsból részesítik. A fogkefén megtelepedő baktériumok és kórokozók miatt is rendszeresen, legalább fél évente cserélned kell a fogkefédet. Csak képzeld el, hogy a rossz fogkefével minden fogmosáskor nemhogy nem javítod, hanem épp ellenkezőleg, rontod a fogzománcod állapotát. Csak ép sörtéjű fogkefével moss fogat!

A túl gyakori éttermi ebéd

A legtöbb éttermi étel sok olajat tartalmaz, az olaj pedig koleszterint. Ez pedig egyértelműen káros a szervezetünkre. A különböző gyorséttermekről pedig ne is beszéljünk. Szóval lényeg, hogy csökkentjük az étkezést étteremben vagy egyéb más étkezéskor!

Kihagyni a reggelit

Egyes számú arany szabály: soha ne hagyd ki a reggelit! Ne feledd, mikor reggel felébredsz, az általában 10-12 órával az utolsó étkezésed után van. A szervezetednek szüksége van táplálékra, MOST! Egyél egy kiadós reggelit!

Bizony, sokszor ilyen apróságok is nagy gondot okozhatnak hosszú távon. Úgyhogy csak óvatosan, és ha eszedbe jut, próbáld meg elkerülni ezeket az apró, ámde igen aggasztó rendszeres egészségügyi hibákat!

Húszéves az SMS



1992 decemberében küldték az első szöveges üzenetet mobiltelefonon. Ma már kétmilliárd az éves magyar forgalom, világszinten 7-8 billió.

A Short Message Service-ből származó SMS ötlete már 1988-ban megszületett, eredeti célja az lett volna, hogy értesítsen a hangpostai üzenetekről.

1992-ben küldték az első SMS-t az Egyesült Királyságból. A szöveg az volt: Boldog karácsonyt!

1995-ig csupán 2-3 havonta küldött egy SMS-t egy átlag mobilos. A feltöltőkártyás szolgáltatások azonban robbanásszerűen emelkedtek

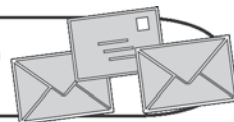
a szöveges telefonüzenetek számát. 2000-ben már évi 17 milliárd SMS-t küldtek a világban, mostanra ez 7-8 billióra duzzadt.

Manapság már elképzelhetetlen lenne nélküle az életünk, szerepe van banki utalásoknál ugyanúgy, mint parkolásnál vagy mozijegyvásárlásnál.

2004-ben jelentek meg a fényképezőgépes, ébresztőórás, képernyős, mobilnetes telefonok. Akkor lettek nagyobbak a képernyők, és nőtt az akkumulátorok üzemideje is.

Ma már a mobiltelefonok több mint a fele előre fizetett rendszerben működik, Dél-Afrikában és Indiában 90 százalék körül van a feltöltőkártyás mobilos.





Emlékezetes verseny

Novemberben anyukám szólt a testvéremnek és nekem, hogy november 17-én rajzversenyre megyünk. Mindketten nagyon örültünk ennek a fantasztikus hírnek. A pályázat címe: A téli ünnepek szimbólumai.

A testvéremmel több rajzlapot vettünk elő, és máris rajzoltunk: fenyőfákat, Télapót, sok ajándékot, díszeket és még sok karácsonyi tájat. Így múltak a napok. November 14-én anyukám bejelentette a számomra kellemetlen hírt: „Gyerekek, a rajzversenyt november 24-ére halasztották.” Nagyon sajnáltuk, de végül is a 24-e is hamar el fog jönni. Telt-múlt az idő. Elérkezett az a pillanat, amikor a rajzversenyre kellett mennünk. Gyorsan felöltöttünk a megfelelő ruhába, és máris indultunk a buszra. Irány Szabadka! Dáviddal, a testvéremmel jókat beszélgettünk a buszban. Körülbelül 30 perc alatt értünk a Munkásegyetemre, ahol a verseny folyt. Tizenegyet ütött az óra, amikor a munka elkezdődött. Öt felnőtt állt a rendelkezésünkre, a hatodik pedig a feladatot tolmácsolta. A feladat bábkészítés volt, méghozzá: Télapót, baglyot, hóembert és karácsonyi díszeket lehetett alkotni. Úgy döntöttem, Télapót készítek! Ragasztóval, vattával, színes papírokkal, gyurmával, szalagokkal, tobozokkal, körömlakkal, különböző színesekkel és ollóval dolgoztunk. Lázasan igyekeztünk minél érdekesebbet létrehozni, anyukám is segített ötletekkel. Örültünk, mikor befejeztük a munkát. Egy hosszú asztalra kirakták az összes elkészült bábót és tárgyat, mi, gyerekek – vagy harmincan – ragyogó szemmel nézegettük vajon kié a legjobb?

Ez a verseny volt számomra a legemlékezetesebb. Még ma is arra a pillanatra várok, hogy vajon ki a nyertes.

Tar Eleonóra, 5. b osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Szilveszter

Miután véget ér a karácsony, jön a kedvenc téli ünnepem, a szilveszter. Ez az év utolsó napja. Ilyenkor azt ünnepeljük, hogy a Föld még egyszer megkerüli a Napot, és kezdődik az új év. A világon ezt mindenhol megünneplik táncsal, mulatsággal és tűzijátékkal.

A mi családnak hagyományosan ismerősök körében várja az új évet. Minden évben másik család látja vendégül a társaságot. A házigazdák egész nap sütnék-főznek. A vendégek este 7-8 órakor érkeznek. A felnőttek beszélgetnek, közben felelevenítik az év eseményeit, megtárgyalják, mi minden történt velük, mialatt egy évvel idősebbek lettünk. A jelenlévő 7-8 gyerek társasjátékkal, ugrabugrálással, játszással tölti az időt, de az eszem-izsom sem marad el. Egyszer csak azt vesszük észre, hogy közeledik az éjfél. A talpas poharakba pezsgő kerül. A gyerekek kölyökpezsgőt kapnak. Éjfél előtt bekapcsoljuk a televíziót, melyben megy a visszszámolás. Ezután meghallgatjuk a Himnuszt. Közben arra gondolunk, hogy az új évben mit szeretnénk. Amikor meghalljuk a puttyogást, kimegyünk az utcára tűzijátékot nézni. A falu több pontjáról is szoktak változatos színben pompázó rakétákat fellőni. Miután véget ér a fényjáték, visszamegyünk a lakásba. Mivel mindenki már belefáradt a bulizásba, a vendégek lassan hazaindulnak.

Újév napján sokáig alszunk, csak a bécsi koncertre kelünk fel, melyet minden évben élőben közvetít a televízió.

Pletikoszity Tamás, 6. d osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Karácsonyi ünnepek

Mint minden gyermek, én is nagyon várom a decembert, mert sok ünnep van ebben az időszakban.

Már a hónap legelején édesanyammal elkezdjük a mézes sütemények készítését, amelyeket szebbnél szebb dobozokba rakunk, mert ezeknek a süteményeknek állni kell, vagyis egy hónap múlva is nagyon finomak. Ezt követik a linzertésztából készült sütemények, ezeket nagyon szeretem, mert lehet különféle formákat szaggatni a tésztából, fehér habbal díszítjük, majd kerül fel belőlük a fenyőfára is.

December hatodika Mikulás napja, erre az alkalomra külön készülünk, mert édesapám születésnapja van, és mi a kedvenc tortáját sütjük meg. Este mindenki kitisztítja a cipőjét, és kirakja az ajtó elé. Kis idő múlva, hogy hogy nem, édességek kerülnek a cipőkbe, én ennek meg szoktam örülni, mert mindig a kedvenc csokim és cukorkám kandikál ki a cipőmből. December 13. Luca napja, erre nemigazán készülünk, nem szokott hozzánk jönni a Luca, de emlékszem, amikor kicsi voltam, a szomszéd néni beöltözött Lucának, volt egy pálcája, és este bekopogott hozzánk. Édesapám be is engedte, én nagyon félttem tőle, verset kellett mondanom, csak akkor nem bántott a suhogós pálcájával, és még csomagot is kaptam tőle. Luca napján búzát szoktunk ültetni kis edényekben, és az ablakba rakjuk, mindennap meg kell öntözni egy kicsit, és ez az én feladatom. A lucabúza kerül majd a fenyőfa alá. Lassan közeleg a karácsony, ezt már nagyon várom. Elsősorban azért, mert itt a téli szünidő, meg azért is, mert a karácsony az ajándékozás ünnepe.

Elérkezett december huszonegyediké, nagy a sürgés-forgás a konyhában, segítik édesanyámnak, kocsonyát főzünk, készül a fonatos kalács, fő a bableves, a sütőben sül a pulyka, estére pedig halászlét főzünk. Édesapám is hazaérkezett a munkából. Megterítjük az asztalt, karácsonyi terítőt rakunk rá, majd egy tányérra annyi almát, diót és fokhagymát, ahányan vagyunk a családban, egy kis üvegbe mézet teszünk. Az ebéd megkezdése előtt eszünk ezekből a finomságokból, hogy a jövő évben egészségesek legyünk. A böjti ebéd fonatos kalács és bableves. Délután az egész család közösen díszíti a fenyőfát, felkerülnek a gömbök, masnik, gyöngyök és a cukorka, alá pedig a lucabúza. Hogy milyen ajándék kerül a fa alá, az még mindenki számára titok. Este halászlét vacsorázunk, akkorára az ajándékok is megjelennek a fenyő alatt, majd örömmel bontogatjuk ki, és közben jót nevetgélünk, hogy ki mit kapott!

Lassan készülődünk, a család minden tagja gyalog megy az éjfél szentmisére, ez már hagyománynak számít nálunk. Az én családom így készül az ünnepekre.

Zserai Petra, 6. d osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Van hatodik érzéked?

Vegyél papírt és ceruzát a kezedbe, és írd fel a válaszaid betűjeleit, majd számold össze, melyikből van a legtöbb!

1. Ébren vagy, amikor csörög a vekkered?

- a) Csak akkor nyomom le, ha már rég csörög.
- b) Néha igen, máskor nem.
- c) Mindig.

2. Gyakran van déja vúd?

- a) Soha nincs.
- b) Nem sokszor.
- c) Igen.

3. Hiszel a jóskártyában?

- a) Nem.
- b) Nem, de néha játszom vele.
- c) Igen.

4. Be tudod fejezni a barátnőd mondanivalóját?

- a) Nem.
- b) Néha.
- c) Igen.

5. Hogyan hozol döntést?

- a) Sokáig mérlegelek.
- b) A szívemre hallgatok.
- c) A megérzéseim alapján.

Értékelés

Legtöbb az a válasz:

Nem hiszel a természetfeletti dolgokban. Ennek ellenére hallgass egy kicsit többször a belső hangokra, megérzéseidre!

Legtöbb a b válasz:

Jó úton haladsz. Hallgass a megérzéseidre, így jó döntéseket tudsz majd hozni.

Legtöbb a c válasz:

Van hatodik érzéked. Olyat is megérzel, amit mások nem. Ne titkold ezt a képességedet, még sokat segíthet.



„Kedves Bizalmas sorok!

Én egy 8. osztályos lány vagyok. Járok egy fiúval, aki csak két hónappal idősebb nálam. Jól megértjük egymást, sok mindenben mellettem van, támogat. Nagyon szeretem, nem szeretném megbántani. Am az utóbbi időben egyre jobban foglalkoztat a titkom. Senkivel nem beszéltem erről, de most megírom a problémámat, hátha tudsz tanácsot adni, hogy mit tegyek. A titkom az, hogy amióta iskolába járok, tetszik az egyik osztálytársam, akivel nagyon jó barátok is vagyunk. Sokat vagyunk együtt, jól ismer, és én is jól ismerem őt, boldog vagyok a társaságában. Úgy érzem, mintha valamilyen áramlás lenne köztünk. Egy hónapja jár egy lánnyal, akivel a téli szünetben sokat találkoztam én is. Szeretem a fiúmat, de az utóbbi időben gyakran veszekszünk. Tegnap egy nagy veszekedés volt köztünk a barátom miatt. A fiúm megvádolt, hogy van valami köztünk. Én elmagyaráztam neki, hogy semmi sincs köztünk, hogy egy gyerekkori jó barát, különben semmit sem jelent nekem. Persze ez hazugság volt. Mind többet és többet gondolok rá, és fáj, hogy nem lehet több köztünk. A fiúm pedig féltékenykedik, nemcsak erre a barátomra, minden fiúra, akit ismerek. Állandóan szaglászik utánam, vallat, el kell neki részletesen mondanom merre jártam, kivel találkoztam, mit csináltunk, miről beszélgettünk... De ettől még nagyon szeretek vele lenni. Habár a barátóim közül senki sem kedveli, és azt mondják, hogy nem hozzám való fiú, én mégsem szeretnék szakítani vele. Kérlek, adj tanácsot, mit tegyek!

L. O. S"

Válasz:

Kedves Segélykérő!

Úgy látom, jó lenne, ha átgondolnád a fiúval való „jó” viszonyodat, mert a leírtakból nem sok utal egy jó szerelmi viszonyra. Tudnod kell, hogy a féltékenység nem a szerelem fokmérője. Inkább az önbizalomhiányban szenvedő személyekre jellemző viselkedés, ami igencsak meg tudja keseríteni, sőt megmérgezni a párkapcsolatot. A ti esetekben is problémát jelent, mert te sem fogod sokáig eltűnni a féltékeny jeleneteket. Azok akik, szeretik egymást, bíznak egymásban. Náluk nagyon ritkán figyelhetünk meg féltékenykedést. Arra is gondolhatsz, hogy azt a megértést, bizalmat, kedvességet, amit nem kapsz meg a fiúdtól, pótolja a régi jó barát. Hallgasd meg a barátóidat is, és vedd számba a fiú viselkedését is. Mi az, ami jó, és mi az, ami nem elfogadható a viszonyotokban, és akkor dönts a szakításról. Megjegyzem, erre a szakításra előbb-utóbb mindenféleképpen sor kerül. Ne izgulj, hisz még csak ezután kezdődik a nagy szerelmek ideje. És ki tudja, mivé fejlődhet az áramlás, amit a régi baráttal való együttlétkor érzel. Adj időt magatoknak. Továbbra is barátkozz vele és másokkal is, mert sosem tudni, mit hoz a jövő.

„Kedves Bizalmas!

Én egy hetedikes lány vagyok. Kezdődik a második félév, igyekszem tanulni, de sikertelenül. Úgy tűnik, semmi sem marad meg a fejemben. Például: meg kell tanulnom egy oldalnyi törít, órákig olvasom egymás után, de semmit sem jegyzek meg. Persze van, hogy álmodozok, meg másra figyelek. Lehet, hogy valami komoly bajom van. Az angol nagyon jól megy, de a törti, a fizika, meg a többi tantárgy nem. Mi a baj velem? Arra is gondoltam, hogy talán diszlexiás vagyok. Mit tegyek? Kérlek, segíts!

Mesebolt"

Válasz:

Kedves Mesebolt!

A diszlexiáról, magyarul olvasási zavarról vagy olvasási gyengeségről akkor beszélhetünk, ha az egyén olvasási teljesítménye gyengébb, mint az az egyén képességei és gyakorlásra szánt idő alapján elvárható. Általában karon fogva jár az írászavarral vagy diszgráfiával, és a háttérben a központi idegrendszer sérülése, érési késése, működési zavara is állhat. Vannak olvasásban fellelhető tünetei, mint például a betűtévésztesétek, betűkihagyások, betűbetoldások, szótagkihagyások, szótagfelcserélések, a betűsorrend megfordítása, lassú olvasási tempó és a szövegértés problémája is. Írásban gyakoriak a helyesírási hibák, a hosszú-rövid mással- és magánhangzók tévesztése, egybe- és különírási gondok, a mondatkezdő és mondatvégi írásjelek nem megfelelő használata. Az írás külalakja csúnya, sokszor olvashatatlan. A nyelvi készségeik elmaradnak a társaikétól, és még más területeken is jelentkeznek tünetek, amik a diszlexiára és diszgráfiára

utálnak. Ha részképtelenséggel küzdenél, akkor a gondok már alsóban jelentkeztek volna nálad. Mivel neked az angol nyelvvél nincs gondod, de problémád van a többi tantárgy megtanulásával, véleményem szerint, a tanulási szokásaidon kellene változtatnod.

Először is keress magadnak egy állandó tanulási helyet, ahol kizárod a tanulást zavaró körülményeket, mint amilyen a bekapcsolt tévékészülék, a hangosan bömbölő zene, a telefon és a mobiltelefon csábítása. Persze abban az időszakban, amit tanulásra fordítasz. Tudnod kell, hogy délelőtt 9 és 11, délután pedig 3 és 5 óra között tanulunk a legeredményesebben. Tervezd meg az idődet, hogy mindenre jusson belőle. Erről már nemegyszer írtunk a Bizalmasban.

Az asztalodon a tankönyv, a füzet, munkafüzet mellett mindig ott legyen az Értelmező kéziszótár, és az Idegen szavak szótára is. Azt a szót, amit nem értesz, rögtön keresd ki, és írd le a jelentését. Vizsgálatok bizonyítják, hogy a meg nem értett szavakon való átsiklás megnehezíti a tanulást. Elveszi a tanulási kedvet. Tanulási bemelegítésként előbb azt tanul, ami számodra könnyű, és csak utána térj rá a neked nehezebb tantárgyakra. Mielőtt belefognál a megtanulandó leckébe, mindig idézd fel, mi hangzott el az órán. Ha van jegyzeted, vázlatod a füzetben, olvasd át figyelmesen. Előbb olvasd el a leckét egészben, elejétől a végéig, ne ugorj át a táblázatokat, grafikonokat, de a lecke elején vagy végén megtalálható kérdéseket se. Még mindig ismerkedsz a szöveggel, de már nagyon sok információt szereztél. Ez azért kell, hogy a fejünkben összeálljon egy laza keret, váz a témáról, és amint elkezdjük olvasni a leckét, az információk ebbe a keretbe illeszkednek bele. Második olvasáskor vegyél ceruzát a kezvedbe. Húzd alá a fontos dolgokat. Persze ez minden tantárgynál különböző. Segíthet a tanulásban a következő kérdések megválaszolása: Ki? Mikor? Hol? Miért? Mit csinált?

Mit történt? A kérdések folyamatos megfogalmazása és megválaszolása segíti, és észrevétlenül rád is kényszeríti az olvasottak megértését, átgondolását. Lehetővé teszi a megbízható bevésést, később, feleléskor, dolgozatíráskor a megtanult felidézését, az emlékezést. Ha így dolgozol tanulásod, az agyadban cöveket versz le, és ezért sokkal több irányból tudod megközelíteni, ha tesztírásod, feleléskor kutakodsz az emlékeid között.

Ha módod van rá, a barátódnak, a családtagok valamelyikének saját szavaiddal mond fel a leckét. Mert ez is segít feleléskor, hogy könnyebben folyjanak a szavak. Ha nincsenek előre megírt kérdések, akkor az olvasással párhuzamosan, egy-egy bekezdés után fogalmazz ilyeneket, és feltétlenül írd is le őket. Amikor végeztél az olvasással, másodsorra már a kérdésekre adott válaszok formájában ismételd. Harmadsorra pedig próbáld meg a kérdéseket már fejből felidézni, és fejből megválaszolni. Ha sikerült – megtanultad a leckét! Ha nem, akkor sincs baj, ezt a kérdés-felelet módszert alkalmazd tovább.

Ha vannak fontos definíciók, képletek, azokat üres, kártyaszerű lapra írd rá, az egyik oldalra a törvényt, definíciót, képlet nevét, a másik oldalára pedig a leírását. Ismétlésként kártyázhatsz a barátóddal, testvéreddel, osztálytársakkal. Az egyik kártyázó kezében van a kártyalap. (Persze nem látszik át a leírt szöveg!) Felolvassa a fogalmat, a definíció címét (pl. Newton I. törvénye), az ismételő pedig felmondja a definíciót. Ha pontosan elmondta, a kártya átkerül hozzá. Ha nem, a kérdező felolvassa a helyes választ, és a kártyacsomó aljára kerül a kártya. Addig ismétlik, míg minden kártya át nem kerül a másik oldalra. Kártyák készülhetnek minden tantárgyból. Sőt kvíz is szervezhetek az osztályban. Pluszhaszon, hogy az is tanul, akinek nem is volt szándékában.

Egy dolgot jól véssz azért az agyadba: a szöveg folyamatos, monoton újraolvasása, a magolás a legkevésbé hatékony tanulási módszer. Miért? Azért, mert ilyenkor a figyelmünknek csak alig néhány százalékát foglaljuk le, a többi nagyon könnyen elkalandozhat, mint ahogyan a te esetekben is megtörténik.

Még egy tudományosan igazolt tényre hívnám fel a figyelmedet: általában, a hallottak 20 százalékát; a látottak 30 százalékát; a látottak és hallottak 50 százalékát; a saját kimondott szavaink 70 százalékát; aktív cselekvésünk 90 százalékát jegyezzük meg.

Ha a tanulást a magolásból, pusztán olvasásból aktív, értelmező tanulássá alakítod, a megjegyzés arányát 30 százalékról a háromszorosára, 90 százalékra növelheted. Fogj bele! Megérid!



Hó Kató

Azon a réges-régi télen édesanyám eltörte a lábát, s egyszeriben én lettem a lóti-futi kisasszony a betegágy és a nagyvilág között.

Vittem a parancsot tyúkoknak, kacsáknak:

– Édesanyám azt üzeni: jó éjszakát! – és szigorúan rájuk reteszelttem a bordás léccajtót. Reggel is én engedtem ki a tollas népet:

– Édesanyám küldi! – szórtam elébük a ropogós kukoricát. De nemcsak házi-asszonykodtam. Édesapám szerint nem volt nálam jobb hírharang. Anyu tőlem tudta meg: mi történt az utcában. Hol született kisboci, hány cicája lett Cirmosnak, meg hogy a kis Kondás Karcsi – aki jó barátom volt – hogyan ugrasztotta ki az ürgét. Mégis, valamennyi hír közül az volt a legnagyobb, amikor az első hó leesett. Ehhez az újsághoz igazán nem kellett postás. Faluszerte megkezdődött a hóemberépítés, és nagy volt a versengés: kié lesz a leghatalmasabb, legeslegkövérebb.

Nekem Kondás Karcsi volt az építőtársam, aki – kertjük nem lévén – évről évre nálunk szobrászkodott. S amihez ő hozzáfogott, az nem akármilyen közönséges, répaorrú hóember volt. De nem ám!

Előbb kőkeményre gyúrta a „magvát”, ahogyan mondani szokta, akkor rám bízta, hogy hempergessem, amíg bírom. Bodrink mellettem csetlett-botlott, meg-meglökte bozontos fejével a növekedő hópacokat. Amikor Karcsi magához intett, a virágágyás közepén már lábat vert a hóember. Bár csak a neve szerint volt az, mert alakra semmiféle falubeli atyafiához nem hasonlított. Karcsi abban mesterkedett, hogy „tudós embert” fabrikáljon.

Addig-addig lapogatta, lapogatta a tekintélyes hótömeget, amíg valóságos emberi formát kapott. A fejével meg éppen soká bíbelődött. Az orra sem a szokásos paprika- vagy répaféle volt. Hóból faragta ki a bugylibicskájával. Két óriási üveggolyó szemén sötét keretes pápaszemet hordott. Ettől lett igazi „tudós” ábrázata.

Karcsi még egy viharvert öreg útitáskát is odabiggyesztett a lábához. Aki ránézett, könnyen azt hihette, csak megállt kicsit nézelődni.

Bármennyire imponált, hogy „tudós hóemberünk” van, nem tudtam mit kezdeni vele. Én kedvesebb játszótársat szerettem volna.

– Ez a tudós legyen a tied – mutattam rá ajándékozó kedvemben –, de nekem csinálj egy hókislányt! – mondtam, kértem, és addig kunyeráltam, míg Karcsi újra munkához látott, pedig már jó erősen ránk alkonyult. De a sötétet nem láttuk a hótól, a hideget nem éreztük a munkától. A kis Hó Katóval különben sem volt sok dolgunk.

Mire Karcsi kigömbölyítette a harangvirágforma szoknyáját, én is ott voltam az égszínkék selyemruhával. Ahogy fölibe borítottuk, a szél ráredőzte, a hideg odafagyasztotta, és úgy állt a kis Hó Katón, mint ha egyenesen reá szabták volna.

Blúzocskáját fönről, a két karját jobbról-balról teletömtük hóval. Nem is volt abban semmi hiba, mert a hóbarátnóm már a legelső percben ölelésre tárta szét gömbölyű karjait. Mégis a szeme volt a legszebb, a két világoskék gombszeme. Hogy a mindig nevető száját hogyan és mivel festette Karcsi, örökre titok maradt, mert nekem akkor fodrászgondjaim voltak.

Nemsokára két marék lobogó szalmával tértem vissza újdonsült barátnómhoz. Csak nem hagyhattam csupaszon? Hanem rátenni még Karcsi is alig bírta, mert a szél eszeveszetten cibálta, majdhogy el nem röpítette a két szalmavarkocsot. Biztonság kedvéért még a fejkendőmet is felkötöttem Hó Katóra, mert már akkor foga volt a télnek.

Karcsi percet sem tétlenkedett, hanem Hó Kató mellé egy pulit hőmpölyített, hogy vigyázzon az immár benépesült előkertre. Nekem csak a kutya nem tetszett, mert akkor még nem láttam fehér pulit. Mindentudó barátom ezt a vereséget nem tudta elviselni. A kályhakürtöből annyi kormot zuhintott a kutyusra, hogy hibátlan feketeségét az igazán pulinak született Bodri is megirigyelhette.

Kondás Karcsi rég hazament, de én még nem tudtam elválni egyetlen barátnómtól, aki székeségével szebb volt, mint Hófehérke a mesében.

Elébe ültem a hóba. Szerettem volna megbarátkozni vele. Azt sem bántam, hogy a szél arcomba suhintott, és a hideg az orromat csavarta, mert a pilinkélő hóesésben úgy tetszett, hogy Hó Kató a pulival mind közelebb, közelebb jön.

– Gyertek, gyertek! – biztattam őket, és azzal sem törődtem, hogy egy-egy hópihe a számba röpített. Csak az szomorított, hogy a puli csupa korom subáját pepítésra hímezte a ráhulló hó. Hiába akartam elismogatni, nem volt erő a karomban.



Így talált rám édesapám. Aztán sok mindenre nem emlékszem, mert nagyon beteg lettem. Lázálomban sokszor láttam a hóköpenyes tudós embert az ágyam mellett. Vizsgálódva hajolt fölém, és sötét keretes szemüvegén át fürkésze nézett. Jeges kezével megfogta a csuklómat, és ettől kirázott a hideg.

Ahogy elment, odalibbent Hó Kató a kék selyem szoknyájában. Ha melegem volt, a homlokomra tette hűvös kezét, és ilyenkor róla álmodtam. Ha fáztam, betakart a dagadozó hódunnával, és addig dobálta rám a hópihéket, amíg kivert a víz. Néha fulladozni kezdtem. Ilyenkor kézen fogott, és elvitt az ő hóbirodalmába. A tornyos hóvár körül jégrács csillogott. Szobájában a jégpadlón csúszkáltunk ide-oda a hőszekek között. A jégvirágok nemcsak az ablaküveget futották be, hanem a falat is körülmintázták a kacsakaringós szárú jégvirágok. Hó Kati gombóccal etetett, és jégcukorral kínált. Kemény volt, és alig tudtam lenyelni, de mégis megpróbáltam a barátságunk kedvéért. Nehezen ment és fájt. Felpillantottam. Akkor a tudós doktor bácsi állt mellettem, és rám parancsolt: vegyem be az orvosságot.

Hó Kató mind ritkábban jött látogatóba. Néha napokig elmaradt, és egyszer csak teljesen hűtlen lett. Hiába vártam: nem láttam többé, de a hideg se rázott, láz se gyötört. Meggyógyultam.

Amikor kimentem, első utam Hó Katóhoz vezetett. Szerettem volna megköszönni, hogy olyan jó volt hozzám betegségem idején. Sem őt, sem a tudós hóembert nem találtam a virágágyáson. Elmentek. Csak a mi Bodrink és igazi ia-fia bújt hozzám. Lehajoltam, hogy megsimogassam. Akkor láttam, hogy az a hely, ahol Hó Kató állott, telis-tele van hóvirággal.

Sokáig azt hittem: Hó Kató hagyta ott búcsúzásul.



Mióta használunk szappant?

Gondtad volna, hogy a szappan története egészen az ókorig nyúlik vissza? Babilóniai agyagváza-feliratok tanúsítják, hogy i. e. 2800-ban már ismert volt a szappan készítése.

Az egyiptomi szappanok olajból és hamzsból készültek, és folyékony állagúak voltak. Tisztálkodáskor a pomádéval nemcsak a testüket, a hajukat is bekenték az emberek. A római és görög kultúrában jelentős szerepet játszott a vizelet, amit tisztító hatása miatt dézsákba öntöttek és erjesztettek. Mivel ezeknek a készítményeknek kifejezetten kellemetlen szaguk volt, ezért illatosították, többek között rózsaszirommal. A mai szappan elődje a 2. században vált ismertté.

A magyar asszonyok még a 20. század elején is házilag készített szappannal mosták a pataokban, majd a napon szárították fehérre ruhaneműiket. A leggyakrabban szódát és a disznóvágásból megmaradt zsirt főzték össze. Készítettek szappant epéből is, ezt a pattanások leszártására használták.

A szappan úri körökben lett elsőként kedvelt. Még a 18. században is vagyonokat fizettek érte. Fennmaradt egy peres feljegyzés, hogy valaki a szomszédjától szappant lopott. Tehát, ha erről ilyen komoly törvénytörési jegyzőkönyv készült, akkor nyilván nem volt kis értékű az a darab szappan.

Hogyan készül?

A szappan főzéséhez ma is, mint több száz évvel ezelőtt, állati és növényi zsírokat kevernek össze vízzel és nátronlúggal, ezeket konyhasóval sűrítik. A főzés maga három

napig tart, amíg a szappan állaga a megfelelő nem lesz. A lúg, ami leválik, a főlöseges vizet, sót, glicerint tartalmazza. A többi már igazi szappan. Ezt szárítják, majd apróra szeletelik. Létrejönnek a szappanpelyhek. A szappan annál sűrűbb, minél több pelyhekből áll. A gyártás következő fázisában, ha kell, színezéket és parfümöt kevernek a fehér masszához. Végül mindezt nyomás alatt összepréselik, és még melegen szeletelik és formázzák. Van, aki szerint divatjamúlt a klasszikus szappan, a közkedvelt folyékony szemben, de nem árt tudni, hogy a kemény szappan természetes összetevőket tartalmaz, míg folyékony változatába szintetikus anyagok kerülnek. A kínálat igen sokféle. Van olcsó és drága, színpompás vagy egyszerű fehér, illatos és kevésbé illatos. De egy biztos, ma már semmi pénzért nem mondanánk le róla.

A fahéj szuper hatásai



Szeretjük meghitt, kellemes illatát, ami belengeli az otthonunkat. De az illata mellett még számtalan előnyös tulajdonsága is van, amikkel nem árt tisztában lenni.

Emésztés

A fahéj fogyasztásával a felfúvódás gyorsabban szűnik meg, emellett a fahéj segítség lehet hányingerre vagy bármi más gyomorpanaszra is. Elég, ha a kedvenc gyümölcsitalunkba teszünk egy kevés őrölt fahéjat, és fogyasztás után máris érezni fogjuk, hogy gyomrunk megnyugszik, és hamarosan kellemesebben érezzük magunkat.

Vírus- és baktériumölő

Ha fahéjjal szórjuk be a friss gyümölcsünket, akkor nemcsak kellemes illatot és egy pluszt adunk neki, de egyben a gyümölcsök erjedését is megakadályozzuk, vagy legalábbis lassítjuk. A fahéj

ugyanis kiváló a különböző vírusok és baktériumok ellen, ezért megfázás vagy bármilyen téli fertőzés esetén nagyszerű segítség lehet. Fogyasszunk fahéjjal ízesített teát, kakaót, és gyorsabban fogunk meggyógyulni a megfázásból.

Szépségápolás

A fahéj szépségre gyakorolt hatását mostanában kezdték újra felfedezni. Különösen a narancsbőr ellen használják nagy sikerrel, ugyanis a fahéj a bőrrel érintkezve melegségérzetet eredményez, így a narancsbőrt okozó sejtek gyorsabban tudnak lebomlani és távozni a szervezetünkéből.

Hangulatjavító

Sokan tapasztaltuk már azt, hogy egy fahéjas kompót, sütemény elfogyasztása után jobb lett a kedvünk. Ez persze már az aromaterápiás hatásnak is köszönhető, hiszen, ahogy megérezzük a kellemes fahéjillatot, máris jobb a hangulatunk, de a fahéjnak egyébként is van hangulatjavító hatása.

Ne vigyük túlzásba!

A fahéj nagyon finom és nagyon jó hatású fűszernövény, de használatát nem ajánlatos túlzásba vinni. Figyeljünk oda, hogy mennyit fogyasztunk, ugyanis nagyobb mennyiség elfogyasztásával olyan anyagok is felhalmozódhatnak a szervezetünkben, amelyek nem egészséges hatásúak.

Hasznosítsd újra!

Telefontartó testápolós dobozból





















Sokan vannak úgy, hogy amikor töltenék a telefont, kénytelenek a földre tenni azt, mivel nincs semmi a közelben. Itt egy ötlet, amely alapján könnyűszerrel oldható meg ez a probléma.

Fogj egy üres testápolós dobozt. Jelöld be, ahol el szeretnéd vágni, majd vágd le a felesleget róla. Smirglipapírral dörzsöld végig a széleket, hogy ne vágjon, és ha van rajta felirat, azon is menj át vele.

Keress egy jó szalvétát, aminek tetszik a mintája. A szalvéta háromrétegű, van a mintás és a két fehér réteg, melyből az egyiket húzd le. Kend be szalvétarasztóval (a papíragasztó is jó, csak azzal vigyázz) a flakont, és óvatosan terítsd rá a szalvétát. Fontos, hogy ne egyszerre akard az egészet bekenni, hanem részenként. A szalvéta szakadni fog, óvatosan! Óvatosan vágd ki a szalvétát, hogy lyukas legyen a füle, így akár fel is akaszthatod. Készen is van a telefontartód!

TARKA OLDAL

Keresztrejtvény

1	2	3		4	5		6	7	8	
9				10			11			
12			13			14				
		15			16					
17					18			19		
SZ		20					21			
22	23				24					
25			26	27				28	29	GY
GY										TT

- Emlékszel apu? Egyszer elmesélted, hogy kicsaptak az iskolából.

- Miért most jutott eszedbe, fiam?

- ...

A választ a rejtvényben talárod, ha megfejted.

Vízszintes sorok: 1. A válasz első része, 9. Ö. T. A., 10. Finom, 11. Görög előjáró, 12. Énekesmadár, 14. Lakik valahol, 15. A válasz harmadik része, 17. Patás állat, 18. Rátornyai Róbert, 19. Vim betűi, 20. A válasz 4. része, 22. Hunyadi László, 24. Merre, 25. O. I., 26. Mar betűi, 28. Fordítva győz.

Függőleges sorok: 2. Etelka, 3. Finom leves, 4. Nem régi, 5. Kelti táblajáték, 6. Vajdasági magyar író, 7. Ond betűi, 8. Új németül, 9. A válasz második része, 13. Kanadai folyómelléki (ék. f.), 14. Bortároló (ék. h.), 16. Görög pénz volt (fonetikusan), 19. Fordítva szaktárs, 21. Véd (ék. h.), 23. Kis Kornélia, 27. Részvénytársaság, 29. Ó. O.

Betűrejtvények

1

ZABSZEM É
Á
T

 2

É
ÚT
T

 3

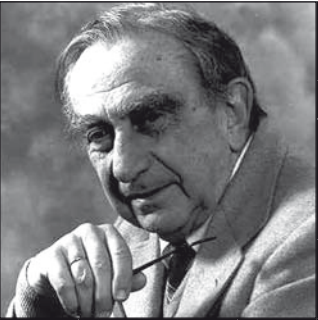



$\frac{1}{7}$ 7 ÁR 6

 4

GY	LM
	5

Skandináv rejtvény (3.)

Rejtvényünkben a 105 éve született magyar származású amerikai fizikus nevét és ragadványnevét talárod.

	EBBŐL KÉSZÜL A KECSKÉTŰRŐ FELŐT	▼	LÉTRA NÉPIESÉN	▼	NINCS TUDOMÁSOM RÓLA L. M. E.	▼	CSODÁS TÖRTÉNET ROMÁNIA	▼	FARMER-MÁRKA 500	▼	ÉHSÉG FÉRFINEV	▼	EGY	
	NEHÉZKESSEN MEGY	▶							MESSZIRE	▶	OROSZ FÉRFINEV	▶	RÁDIUSZ ERNA EGYNEMŰI	
	SEJT BETŰI ÁLLATLAKÁS (ÉK. H.)	▶					EZ -RA, ...	▶	NAGY-MÉRETŰ VERDI-OPERA	▶				
	BŐR	▶	BECSKE-REKNÉL FOLYDOGÁL	▶	ŐSZI HÓNAP RÖVIDEN	▶	SZAVAZATGYŰJTŐ LÁDA	▶	A LÉGY TESZI KECSKE SZERBŰL	▶				
	OROSZ FOLYÓ	▶		▶	OROSZLÁN-NEV GAUSS	▶	AJÁNLÁSSAL ELLÁT I. E.	▶						ÉSZAK HÁLÁVAL EMLEGET
AZ ÖSSZEADÁS SZAVA	▶			ZENI HÁRMAS NYUGAT	▶		BÁCSKAI HELYSÉG	▶						
BELGRÁD	▶			FELESÉGEM TEMPUS	▶			KÉN	NÉVELŐ ÓDON	▶	RANGJELZŐ MÁLTA	▶		
	▶							ÉTEL-ÍZESÍTŐ		NÉMET ELŐJÁRÓ		550	▶	

Szókihúzó

A	D	S	A	T	A	X	I
D	I	O	D	T	E	T	O
B	A	G	A	T	E	L	L
R	L	A	O	E	Ó	N	R
P	O	R	O	L	A	T	A
I	G	A	Á	G	O	N	D
N	U	H	É	E	R	E	A
M	S	I	A	M	R	U	B

ADA
BADAR
BAGATELL
BIOLOGIA

BURMA
DIALÓGUS
GROTEX
GOND

HARAGOS
HÁLÓ
HUN
IHAR
POROL

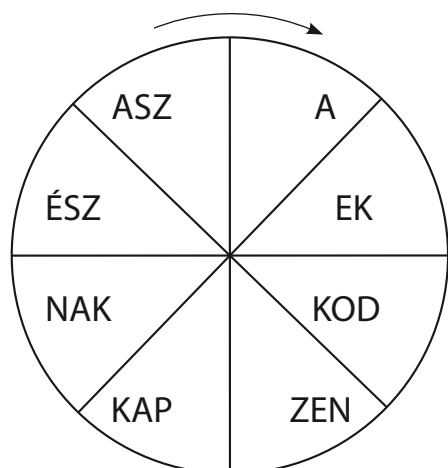
A megadott szavakat húzd ki az ábrából jobbról balra, balról jobbra, fentről le, lentől föl és az átlók irányában. A megmaradt betűk összeolvasva adják a megfejtést.

Szókihúzó

	A				I		
	F	E			A	D	
Á	T	A			Í	T	Ó
	S	A			O	S	
					Ó		

Találj egy olyan szót, amely mind az öt sor betűivel értelmes szót alkot.

Kerékbe törve



Miért nem szól az autórádió a kanyarban?
- Mert...

(A folytatás a rejtvényben.)

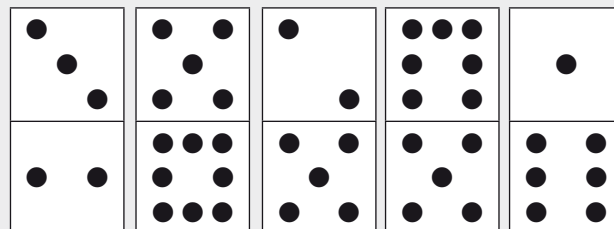
A szótagok egy bizonyos sorrendben követik egymást.

TARKA OLDAL



Kicsi sarok

Törd a fejed!



Forgass meg két dominót, hogy mindkét sorban azonos pontszámot kapj.

Kitöltőcske

1			
2			
3			
4	CS		
5	CS		
6			
7			
8			
9			

- Mondj egy mondatot!
- szólítja fel a magyartanár Ödönként.
- Van csokim.
- Most mondd ezt jövő időben!
- ...
(A válasz az ábrába kerül, ha jól töltöd ki a rejtvényt.)

Meghatározások:

1. Nem tud beszélni,
2. Az óra sétálója,
3. Falusi nagynéné,
4. Bánáti helység,
5. Folyami hal, 6. Férfínév,
7. Súlymérték,
8. Ceruza régen, 9. Kis Mária.

Az 1-2. szám megfejtései

Óriásrejtvény

NEHÉZ DOLOG HITVÁNYAB-
BAK URALMA ALATT ÁLLNI;
A SORS A KÉSZSÉGEST VE-
ZETI, AZ ELLENE SZEGÜLŐT
VONSZOLJA

Berakós rejtvény

törülköző

Betűrejtvények

1. Ararát, 2. Szerelem,
3. Rokonok, 4. Szintér

Szókihúzó

fenyőtoboz

Névbújtatás

1. Áron, 2. Márton, 3. Péter,
4. Tamás, 5. Máté

A tél virága

jégvirág

Képeces

1. vízszintesen: kel, nap
függőlegesen: kén, lép
2. vízszintesen: kút, rak
függőlegesen: kór, tok
3. vízszintesen: kés, pók
függőlegesen: kap, sok

Kitöltőcske

szánkó

A 39-40. skandináv rejtvény megfejtése:

HALÉTELEK, PULYKA- ÉS
KACSASÜLT, DIÓS, MÁSOK
BEIGLI, MÁKOS GUBA

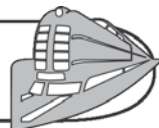
Könyvjutalmat kap:

Varga Klaudia, Becse

A király árnyéka

Írta: Hunyady József
Rajzolta: Fazekas Attila





Az utolsó oázis

Mongólia Belső-Ázsiában található köztársaság, északról Oroszország, délről a Kínai Népköztársaság határolja, tengerpartja nincsen. Területének nagy része füves puszta, északon és nyugaton magas hegyekkel, délen a Góbi-sivataggal. Fővárosa Ulánbátor, itt él a népesség egyharmada. Teljes határvonala 8220 km, ebből 3643 km jut Oroszországra, és 4677 km Kínára.

Felszínének legnagyobb része 1000 méter feletti fennsík és hegyvidék. Délkeleti felén fekszik a Góbi kő- és homoksvatag. Nyugaton a Mongol- és Góbi-Altaj, az ország közepén a Hangáj-hegység, Ulánbátortól keletre a Hentij-hegység húzódik. Legmagasabb pontja a Hujtun-csúcs (4374 m) a Mongol-Altajban található, míg az ország legalacsonyabb pontja a Hoh-tónál van (518 m). Nagyobb folyói a Szelenge, Orhon és Herlen észak, északkelet felé folynak. Az ország kétharmad része lefolyástalan terület, ezért sok tava sós vizű. Ilyen például legnagyobb tava az Uvsz-tó (3350 km²) és az ugyancsak északnyugaton található Hjargasz-tó, de a Góbi sivatag tavai is nagyrészt sósak. Legmélyebb és egyben legnagyobb édesvizű tava az orosz határ közelében található Hövszgül-tó, aminek legnagyobb mélysége 262 méter.

A közép-ázsiai Altáj-hegység jelentős része Mongólia területén fekszik. Nyugaton a Góbi-sivatag, északon Oroszország és délen Kína határolja ezt a jellemzően száraz, szélsőséges időjárással megáldott vidéket. Itt él Mongólia egyetlen kazak kisebbsége, de rajtuk kívül számtalan más népcsoport pásztorkodik és vándorol az év nagy részében hó borította csúcsok között.

Csak erre a tájra jellemző tejtermékeket, ételkészítési szokásokat és élő mondákat találunk a Mongol Altáj ritkán lakott völgyeiben, ahol a sziklás hegyoldalokon a mai napig tevékkel és jakokkal indulnak új legelőket keresni a nomád családok. Bayan-Ögli, Hovd és Uvsz megyék területén fekszik ez a vidék, politikailag, közigazgatásilag és gazdaságilag elég messze a fővárostól, hogy sok modernizációs hatástól megvédje magát. Persze ez a védelem sosem lehet teljes, így csak abban lehet reménykedni, hogy a gépjárművel járhatatlan hegyek még sokáig megőrzik az altáji emberek különleges életét.



Mongólia igazi fotós paradicsom. Kevés ilyen ország maradt a világon, ahol a tájkép horizontját nem tarkítják kerítések és villanyoszlopok, a vidéki emberek pedig nem feszül műszálas póló. De mindez az utóbbi években eltűnőben van, sokkal gyorsabban, mint máshol. Egy évezredes állapotában megmaradt, valódi nomád, állattartó kultúrát látunk a szemünk előtt eltűnni a végtelen mongol sztyeppéken.

A Mongólia déli és Kína északi részein elterülő Góbi a világ ötödik legnagyobb sivataga. Az 50 fokos nyári és mínusz 40 fokos téli hőmérsékletek nem ritkák erre felé, a csapadék minimális, és pusztító erejű homokviharok söpörnek végig tavasszal a tájon. A gyér növényzet és az állatvilág alacsony egyedsűrűsége mellett annál meglepőbb, hogy emberek képesek itt megélni. Pedig élnek itt, nem is kevesen, ezek a Góbi híres nomádjai, akik állattal havonta többször költöznek új területre.

A szélsőséges időjárás és a ritka növényzet miatt e pásztorkodók egyedi túlélési technikái még Mongóliában is ritkaságnak számítanak. Száritott állati trágyával tüzelnek, szinte csak húst és tejtermékeket fogyasztanak, tevékkel szállítják jurtaikat új területre, és kicsi koruktól

kezdve kiválóan tájékozódnak a végtelen, sivatagos területeken.

Mongólia északi részén, az orosz határ szomszédságában található a Bajkál-tó kistestvéreként ismert Hövszgül-tó. A majd 300 méter mély, 136 km hosszú ősi gleccsertó számos helyi monda és legenda forrása, az itteni nomádok szentként tisztelik.

Az azonos nevű megye Mongólia legcsapadékosabb területe, itt fent északon már igazi tajgjajlegű a növényzet. A tó nyugati partjain emelkedik a hatalmas, sziklás Horidol-Szaridag-hegység, melynek túloldalán terül el a Darhat-medence. Ez a terület zártsága és lakosai révén igazi kuriózum, az itt élő darhat törzs a mai napig évente kétszer kel át a Horidol-Szaridag veszélyes hágóin állataikkal együtt, hogy a telet az enyhébb klímájú Hövszgül-tó partján vészeljék át.

Tőlük északabbra, az orosz határ menti Szaján-hegységben élnek a cátánok, azaz tibbak, akik kecske és birka helyett rénszarvast tartanak, azzal közlekednek, és azokat használják teherhordásra is. Sajnos életmódjuk és kultúrájuk a globalizáció miatt végveszélybe került, az ő küzdelmükre is szeretnénk felhívni a figyelmet ezzel a képes összeállítással.



Negyven felé

- A riporter megkérdezi a filmszillagot:
- Hány éves?
 - Negyven felé közeledem.
 - Jó, de melyik irányból?

Kamionos

Egy kamionos felhívja a főnökét mobiltelefonon:

- Főnök, nagy baj van, a bal oldali visszapillantó tükröm eltört!
- Akkor cserélje ki!
- Nem tudom, az egész kamion rajta fekszik!

A maffiózó és a napszemüveg

- Mért visel a maffiózó napszemüveget?
- ???
- Nehogy fény derüljön az igazságra!

Parasztember

Két parasztember beszélget:

- Te, szerintem az új szomszéd abszolút nem ért a mezőgazdasághoz!
- Miből gondolod?
- Egy hete elvetette a kertben a töpörtyűt, és most azt várja, hogy mikor kel ki a kismalac.

Egyszerre többet

Egy fiatal lány dorgálja a barátját:

- Azt hiszed, nem tudom, hogy egyszerre több lányt is bolondítasz?
- Tévedsz, szerelmem, csakis téged.

Mindenhol

Utas a kalauzhoz:

- Tessék mondani, ez a vonat mindenhol megáll?
- Miért? Maga mindenhol le akar szállni?

Kockacukor

Reggelizik a család. Egy szem kockacukor fel van ragasztva a plafonra.

Felnéz az apa, megkeveri a teáját.
Felnéz az anya, megkeveri a teáját.
Felnéz a gyerek, megkeveri a teáját, megint felnéz.

Rászól az apa:
- Ne pazarolj, fiam.

Fejfájás

A skót bemegy a gyógyszertárba:

- Tudnak valami hatásos szert adni fejfájás ellen?
- Igen, kérem. Kitűnő kombinált gyógyszerünk van. Fejfájásra, gyomorgörcsre és hátfájásra is jó!
- Köszönöm, akkor most nem kérem, megvárom, amíg a többi is fájni fog!

Alföld

- Mi az alföld? - kérdezi a tanárnő.
- Sajnos nem tudom - feleli a gyerek.
- Sanyika, segíts Csabának!
- Az alföld nagy kiterjedésű síkság.
- Hallod, Csaba? Ez egy pontos meghatározás.

Tehát mi az alföld?
- Az alföld egy pontos meghatározás.

Büntetés

Kovácsot kétévi börtönrre ítélik, és büntetésének letöltése végett bekísérik a fegyházba.

- Ha jól viseli magát - szól hozzá a fogházigazgató -, megengedjük, hogy a fogháza alatt eddigi mesteriségének megfelelő munkakörben foglalatoskodjék. Mi a foglalatossága?
- Pilóta vagyok.

Páncélszekrény

- Főnök úr, én felmondok - jelenti be a takarítónő a bankfiók igazgatójának. - Nem tudom elviselni a bizalmatlanságukat!

- Mi az, hogy bizalmatlanság? Még a páncélszekrény kulcsát is mindig itt hagyom az íróasztalon!

- Az igaz, de a kulcs nem illik a zárba!

Táborozás

Baráti társaság táborozni indul, ezért felosztják a feladatokat, tennivalókat egymás között. Az egyik szőke leányzónak jut az el-látó funkció, neki kell a főzéshez szükséges dolgokat összeszednie.

Minden rendben zajlik, estére tábort vernek, és nekiállnak főzni. Igen ám, de a gyufák valamiért nem akarnak meggyulladni, hiába próbálják végig az egész dobozzal. Ekkor előveszik a felelőst, aki így menteg-tőzik:

- Tényleg nem tudom, mi lehet az oka! A gyufák biztos jók, mielőtt elindultunk, ki-próbáltam az összeset!

Döglött hangya

Móricka új órát kap, de az pár nap után megáll. Erre Móricka szétszedi az órát, és egy döglött hangya esik ki belőle. Felsőhajt:

- Na ja, meghalt a gépész!

Őrütl

A Danubius Rádió közlekedési hírei:

- Figyelem! Az M7-esen autózók figyelmét szeretnénk felhívni, hogy legyenek óvatosak, mert egy őrütl a forgalommal szemben autózik Budapest felé.

Kovács épp az autópályán hallgatja a felhívást, majd felcsattan:

- Hogyhogy egy? Mind!!!



- Jobban kell vigyáznod, apa. Majdnem eltörted Pistike görkocsolyáját.



- No és, mit mondott a papám, amikor megkérted a kezem?

Felvételi interjú

Főnök a felvételi interjún:
 – Nos, ahhoz képest, hogy semmiféle szakirányú képzettséggel nem rendelkezik, elég sok fizetést kér.
 – Persze – mondja a jelentkező –, el se tudja képzelni, milyen nehéz úgy dolgozni, hogy nem tudja, mit csinál.

Pingvin

A rendőr talál egy pingvint a városban. Kérdezi a főnökét, mit csináljon vele.
 – Hát vidd el az állatkertbe!
 Elmegy a rendőr. Délután találkozik a főnökével, de még mindig mellette a pingvin. Kérdi a főnök:
 – Mit csinálsz? Nem azt mondtam, hogy vidd el az állatkertbe?
 – Ott már voltunk. Most moziba megyünk.

Rántotta

A feleség rántottát süt reggelire a férjének. A férj hirtelen beront a konyhába:
 – Óvatosan! Vigyázz! Egy kicsivel több olajat tegyél bele. Jaj! Túl sokat sütsz egyszerre. Túl sokat! Fordítsd meg! Fordítsd meg azonnal! Több olaj kell! Jaj! Jaj, mi lesz most?! Több olajat! Odaég! Óvatosan... Vigyázz! Azt mondtam, óvatosan! Soha nem hallgatsz rám, ha főzöl. Soha! Fordítsd meg! Gyerünk! Normális vagy? Elment az eszed? Ne felejtse el megsózni. Mindig elfelejtet megsózni! Sózd! Sózd meg! Sózd már!
 Az asszony értetlenül bámul rá:
 – Mi a franc van veled? Azt hiszed, nem vagyok képes megsütni egy rántottát?
 A férj nyugodtan válaszol:
 – Csak meg akartam mutatni, milyen érzés, amikor vezetek.

Furcsa koppanás

Az autószerelőnek panaszodik a tulajdonos:
 – Ha kanyarodom, mindenféle furcsa koppanás hallatszik a kocsni hátuljából.
 A szerelő megy egy próbakört, és tényleg hallja a furcsa hangot. Ha balra kanyarodik, akkor a jobb oldalról, ha jobbra kanyarodik, a bal oldalról. Felnyitja a csomagtartót, majd visszaviszi az autót a tulajnak:
 – Szerintem meg fog szűnni a kopogás, ha kiveszi a csomagtartóból a tekegolyót.

Aranyfog, ezüstmés

Az orosz milliomos elmegy a fogorvoshoz. Az megnézi a fogakat, majd így szól:
 – Önnek semmi probléma a fogaival, gyönyörű aranyfogai, ezüstmései vannak. Mégis miért jött, mit szeretne, hogy csináljak?
 – Hogyhogy mit? Egy riasztót szereljen be!

Egerek

Egy kutató egereket tanít be arra, hogy ha megnyomnak egy csengőt, akkor enni valót kapnak. Egy hét múltán megszólal az egyik egér:
 – Sikerült végre ránevelnem azt az alakot, hogy ha megnyomom a csengőt, dobjon ide egy sajtot!

Kezdő ejtőernyős

Kezdő ejtőernyős az oktatótól megkapja az instrukciókat:
 – Annyit kell csak tennie, hogy szép lassan elszámol tízig, és meghúzza a kioldót.
 – Mmmmeddddig kkkkell ssszzá-molnnnm? – dadogja az újonc.
 – Kettőig.

Kínai telefonszerelő

– Hogy hívják a kínai telefonszerelőt?
 – ???
 – Nicsakki Cseng.

Sportcipő

– Jean, vegyen fel sportcipőt!
 – Miért, uram?
 – Átfutjuk a mai újságokat.

Csattanás

– Jean! Mi volt ez a csattanás?
 – Egy autó bekanyarodott a garázsba!
 – De hát nálunk nincs is garázs!
 – Hát ez volt a csattanás!

Konyhakés

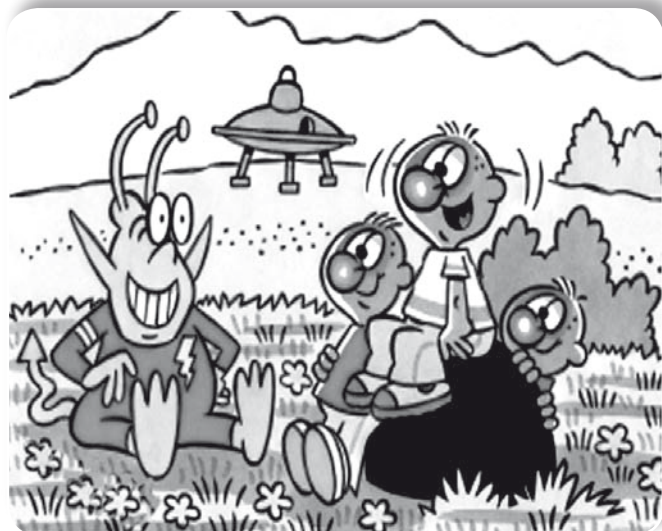
– Jean, a konyhakést!
 – Mi célból, uram?
 – Acélból...

Zuhogó esőben

Zuhogó esőben megy a taxis az utasával, aki megjegyzi:
 – Uram, tudja, hogy beázik a kocsija a tetőablaknál?
 – Tudom.
 – Ez mindig így van?
 – Dehogyan is! Csak, ha esik az eső!

Kopog valami

Egy ember beviszi az autóját a szervizbe.
 – Ha túllépek a kétszázas sebességet, kopog valami a motorban.
 A szerelő elgondolkozik, majd válaszol:
 – Bizonyára az őrangyala, uram.



– Ha a te bolygódon nincs suli, akkor szeretnénk veled menni.



– Egypetéjű ikrek vagyunk, csak én szerencsésebb vagyok nála.

A szuperszámítógép megtanult káromkodni

Nagyon egyszerű megvizsgálni, hogy egy számítógép tud-e gondolkodni, csak azt kell megfigyelni, képes-e részt venni egy átlagos beszélgetésben. Az úgynevezett Turing-teszt kimondja, hogy egy gép intelligensnek tekinthető, ha úgy tud részt venni egy mindennapi beszélgetésben, hogy a partnere nem jön rá, hogy egy géppel beszél. Eddig egy számítógép sem volt képes erre.

Eric Brown, az IBM kutatója megpróbálta bebizonyítani, hogy ez lehetséges. Az IBM szuperszámítógépe, a műveltségi vetélkedőkben verhetetlen Watson új feladatot kapott, megtanulta a szlenget. Két évvel ezelőtt kezdődött az egész, amikor Brown megpróbálta megtanítani Watson az Urban Dictionaryn található szavakra. A népszerű oldalon olyan kifejezések vannak, amelyeket az internetezők folyamatosan használnak.

Watson azonban nem tudott különbséget tenni az udvarias beszéd és a durvaság között, így a számítógép rossz szokásokat vett fel. Az olyan szavak, mint az OMG, LOL, cool nem zavarták a kutatókat, de Watson káromkodni is megtanult. A tesztek alatt még a bullshit szót is használta, amikor a kutatók kérdésére kellett válaszolnia.

Brown csapata végül megelégette a szlenget, és egy szűrőt fejlesztett, amely meggátolja Watson, hogy használja a szleng-szótárban levő szavakat.



Árcédulát kapott a Surface Pro

Microsoft a Surface RT után a Surface Pro tablet fejlesztésére fókuszál, mely termék most, az új év elején debütál. Az újdonság paramétereiről meglehetősen sokat tudni, így kiterjedésében gyakorlatilag megegyezik a Surface RT-vel és a 10,6 colos kijelző sem változik, de a panel felbontása 1920x1080 pixel lesz. A hálózati kommunikáció szempontjából elérhető lesz az IEEE 802.11b/g/n-es Wi-Fi és a Bluetooth 4.0-s modul, emellett a tabletben lesz még USB 3.0-s és mini DisplayPort kimenet, két darab 720p-s webkamera, microSD szabványú memóriakártyákat kezelő kártyaolvasó, illetve sztereó hangrendszer, továbbá extra kiegészítő a munkát megkönnyítő toll.

A Surface Pro fő előnye belül keresendő, hiszen alapvetően a hardver változik a Surface RT-hez képest. Az aktuális adatok szerint a számításokról egy Intel Core i5 processzor gondoskodik majd, melynek teljesítménye ismeretlen ugyan, de a TDP fogyasztása 17 watt. Ez a hőmennyiség igen komolyan ígérkezik egy vékony tabletben, így a passzív hűtésről is lehet mondani. A hőmérsékletről egy apró ventilátor gondoskodik, mely a terhelés függvényében képes változtatni a saját fordulatszámát. Ennek megfelelően terhelés nélkül, ha nem is hangtalan, de halk működés várható, terhelve azonban megjöhet a termék hangja. A grafikus megjelenítésről egy Intel HD Graphics 4000-es IGP gondoskodik, a rendszermemória kapacitása pedig 4 GB lesz. Az adatok tárolására 64 vagy 128 GB-os SSD fogható be, így a vásárló dönthet a termék tárhelykapacitása kapcsán.

Az akkumulátor 42 Wh-s megoldás lesz, és a Microsoft elmondása szerint a Surface Pro a Surface RT tablet üzemidejének a felére képes. Ezt alátámasztják a kiszivárgott adatok, melyek 4 óra körüli üzemidőt prognosztizálnak terhelés nélkül, míg teljes terhelés mellett háromnegyed órán belül feladja a harcot az akkumulátor.

A 910 grammos, hátsó támasztékkal is rendelkező Surface Pro előtelepített Windows 8 Pro operációs rendszert kap. Az árcédula a tárhelykapacitástól függ, a 64 GB-os modell 899, míg a 128 GB-os 999 dollárba kerül majd.

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794



Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormányja

A Jó Pajtás megjelenését támogatja



BETHLEN GÁBOR
Alap



Szekeres László
Alapítvány



66 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Lennert Géza** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Szerkesztőségi titkár és segédszerkesztő: **Fehér Mária** ■ Lektor: **Buzogány Kardos Julianna** ■ Állandó külmunkatársak: Bence Erika, Bori Mária, Farkas Ilona, Fazekas Attila, Gyarmati Krisztina, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda, Sztójánovity Livia, Tomán Mária ■ Telefon: +381/21/475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lakterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38–42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mail-ben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: URL: <http://www.jopajtas.info> ■ e-mail: szerek@jopajtas.info